

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.025.02.2018

Piotr Przytocki
Prezydent Miasta Krosna
ul. Lwowska 28a
38-400 Krosno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.123.2019
Komisji Rozstrzygającej z dnia 3 lipca 2019 r.

P/18/097 Przygotowanie i realizacja programów rewitalizacji w województwie podkarpackim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Krosna, ul. Lwowska 28a, 38-400 Krosno ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Przytocki – Prezydent Miasta Krosna ² , od 10 listopada 2002 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Działania Gminy podejmowane na rzecz opracowania Programu Rewitalizacji. 2. Realizacja procesu rewitalizacji i jej dotychczasowe efekty. 3. Monitoring i ewaluacja Programu Rewitalizacji.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 do 31 grudnia 2018. Badaniami kontrolnymi objęte były działania i zdarzenia, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Mariusz Twardowski, główny specjalista k. p., upoważnienie do kontroli nr LRZ/171/2018 z 12 grudnia 2018 r. (akta kontroli str.1-2)

¹ Dalej: „Urząd”.

² Dalej: „Prezydent”.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, iż *Program Rewitalizacji Miasta Krosna na lata 2016-2023*⁵ został opracowany na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁶, zgodnie z *Wytycznymi Ministra Rozwoju*⁷ oraz w oparciu o *Instrukcję przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach regionalnego programu operacyjnego województwa podkarpackiego na lata 2014-2020*⁸. Przygotowanie *Programu* zlecono podmiotowi zewnętrznemu wyłonionemu zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*⁹. Opracowany *Program* został odebrany w dniu 3 marca 2017 r. i wypłacono ustalone wynagrodzenie w wysokości 46.700 zł. Zgodnie z zawartą Umową z Wykonawcą, Urząd nie był zobowiązany do dokonania sprawdzenia jakości przekazanej dokumentacji przy jej odbiorze, gdyż niewłaściwie określono związane z tym warunki. Stwierdzono, iż odebrany bez uwag przez Urząd *Program* dwukrotnie uzyskał negatywną opinię *Zespołu ds. rewitalizacji*. Spowodowało to w konsekwencji, iż Urząd nie uzyskał refundacji w kwocie 53.766 zł. NIK stwierdza, iż mimo uzasadnionych przesłanek, Urząd nie wystąpił niezwłocznie o zapłatę kary umownej, a działania takie podjęto dopiero w trakcie trwającej kontroli NIK, a w ich wyniku wyegzekwowano 50% należnej kary umownej tj. kwotę 7.011 zł. *Program* w dniu 11 września 2018 r. został ujęty w Wykazie Programów Rewitalizacji Województwa Podkarpackiego i w tym dniu Zespół ds. Rewitalizacji stwierdził, że mimo jego pozytywnej oceny przy jego najbliższej aktualizacji należy poprawić wskazane błędy. Jak wykazała kontrola NIK takiej korekty jeszcze nie dokonano. NIK stwierdza, iż *Program* zawierał opis powiązań z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy. Nie zachodziły wymogi do sporządzenia oceny oddziaływania na środowisko. Rzetelnie przeprowadzono diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych, określono skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz zasięgi przestrzenne obszaru rewitalizacji, oraz wyznaczono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. W ramach realizacji planowanych, podstawowych i uzupełniających projektów rewitalizacyjnych (których było łącznie 17), zakończono 4 projekty (w tym 2 przez Urząd), 4 projekty są w trakcie realizacji, a 9 projektów oczekuje na rozpoczęcie. Projekty wykonane przez Urząd w ramach *Programu* zostały ujęte w budżecie miasta Krosna. W zakresie monitoringu i ewaluacji dotychczas sporządzono zaplanowane *Sprawozdanie z realizacji Programu*. Dokonano tego jednak po wyznaczonym terminie oraz zaniechano wyliczenia 3 wymaganych wskaźników.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: „Program”.

⁶ Dz. U. z 2019 r., poz. 506.

⁷ Wytyczne Ministra Rozwoju – Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016 z dnia 2 sierpnia 2016 r.).

⁸ Załącznik do uchwały nr 296/5906/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 18 kwietnia 2017 r. (https://rpo.podkarpackie.pl/images/dok/2017/prawo_dokumenty/Instrukcja_przygotowania_programow_rewitalizacji.pdf)

⁹ Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowe¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR
Opis stanu
faktycznego

1. Opracowanie Programu Rewitalizacji

A. Sposób opracowania i przyjęcia do Realizacji Programu Rewitalizacji.

1.

Program został opracowany w oparciu o *Wytyczne Ministra Rozwoju*, zgodnie z *Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach regionalnego programu operacyjnego województwa podkarpackiego na lata 2014-2020* oraz na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Program został przyjęty uchwałą Rady Miasta Krosna z dnia 28 kwietnia 2017 r.¹¹

Pierwsza korekta dokonana została w oparciu o uwagi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego¹² przesłane pismem z dnia 11 maja 2017 r.¹³ w terminie do 28 czerwca 2017 r. Korekta dotyczyła:

- powiązania z dokumentami strategicznymi – brak odniesienia do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- diagnozy – brak przyjęcia jednolitej metodologii przy szacowaniu wskaźników, brak mierników i metodologii wyliczeń odnośnie hałasu, brak mierników dotyczących sfery przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej,
- wymogów instytucji zarządzającej – brak uzasadnienia wyboru wskaźników oraz brak spełnienia przez cały obszar rewitalizacji wartości referencyjnych,
- listy planowanych podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych – brak wskazania podmiotów realizujących wszystkich projekty, doszczegółowienie opisów projektów o wymagane informacje,
- finansów – brak opisu indykatywnych ram finansowych, brak szczegółowego opisu komplementarności z projektami finansowanymi z EFS¹⁴, brak szczegółowego określenia działań/poddziałów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020¹⁵, w ramach których mają być realizowane projekty,
- systemu monitorowania oraz skuteczności działań – brak wskaźników podlegających monitorowaniu, brak zdefiniowanego źródła i częstotliwości pomiaru wskaźników, konieczność uzupełnienia opisu zasad umożliwiających wprowadzanie w dokumencie zmian,
- komplementarności – brak szczegółowego opisu komplementarności projektów z EFRR¹⁶ z projektami z EFS, konieczność uzupełnienia powiązań pomiędzy projektami.

Po uwzględnieniu przez Urząd uwag zmieniony *Program* przyjęto uchwałą Rady Miasta Krosna z dnia 28 czerwca 2017 r.¹⁷.

¹⁰ Oceny częstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹¹ Nr XLII/909/17.

¹² Dalej: „UMWP”.

¹³ Znak RR-II.052.8.54.2016.AM.

¹⁴ Europejski Fundusz Społeczny.

¹⁵ Dalej: „RPO WP”.

¹⁶ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

¹⁷ Nr XL/991/17.

Druga korekta dokonana została w oparciu o uwagi przesłane przez UMWP pismem z dnia 13 sierpnia 2017 r.¹⁸ Po uwzględnieniu przez Urząd uwag zmieniony *Program* przyjęto uchwałą Rady Miasta Krosna z dnia 28 maja 2018 r.¹⁹

Korekta dotyczyła:

- diagnozy – brak ujęcia mierników i metodologii odnośnie skali hałasu,
- obszaru rewitalizacji oraz wskaźników minimalnych – niespełnianie minimalnych wartości referencyjnych w związku z ujęciem obszaru i podaniem wskaźników w podziale na dwa podobszary,
- komplementarności z projektami EFS – brak wykazania komplementarności pomiędzy częścią projektów,
- monitoringu wskaźnika – konieczność usunięcia z systemu monitorowania wskaźnika dotyczącego wyników egzaminów gimnazjalnych.

(akta kontroli str.3 – 267, 269 - 289)

Pani Miranda Trojanowska – Naczelnik Wydziału Rozwoju Miasta i Obsługi Inwestorów Urzędu²⁰ stwierdziła, iż *długi termin wprowadzenia nowych poprawek wynikał z faktu, iż zgodnie z decyzją Zarządu Województwa Podkarpackiego termin naboru wniosków został przesunięty z listopada 2017 r. na czerwiec 2018 r. Zmiana ta pozwoliła na przeprowadzenie ponownych konsultacji w UMWP i ponowną, szczegółową analizę zapisów Programu. Firma zewnętrzna wprowadzała uzgodnione zmiany/uwagi do czasu jej likwidacji, tj. do grudnia 2017 r. Po tym czasie wprowadzeniem uwag i zmian w Programie zajęli się pracownicy Urzędu.*

(akta kontroli str. 268)

Program przyjęty ww. uchwałą Rady Miasta Krosna z dnia 28 maja 2018 r. został ujęty w Wykazie Programów Rewitalizacji Województwa Podkarpackiego uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 11 września 2018 r.²¹ w sprawie wpisania programów rewitalizacji do Wykazu programów rewitalizacji gmin województwa podkarpackiego. Do Uchwały tej załączono Stanowisko Zespołu ds. Rewitalizacji w sprawie Programu w którym stwierdzono m.in., że dokonując weryfikacji Programu zwrócono uwagę na następujące kwestie które nie miały wpływu na pozytywną ocenę Programu, które: należy poprawić przy jego najbliższej aktualizacji²².

(akta kontroli str. 269 - 289)

Prezydent stwierdził, że *w stanowisku tym nie wskazano również daty granicznej terminu aktualizacji. Urząd Miasta Krosna planuje wykonać aktualizację Programu w pierwszym półroczu 2019 r., tj. po przeprowadzeniu monitoringu Programu i określeniu potrzeb na kolejne lata.*

(akta kontroli str. 290 - 298)

2.

Opracowanie *Programu* zlecone zostało firmie zewnętrznej. Do udzielonego zamówienia zastosowano ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*. W wyniku przeprowadzenia przetargu nieograniczonego, została

¹⁸ Znak RR-II.052.8.54.2016.GK.

¹⁹ Nr LIX/1344/18.

²⁰ Dalej: „Naczelnik”.

²¹ Nr 469/9969/18.

²² Niezrozumiale wskazano wartość wskaźnika określającego liczbę ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby ludności w wieku poprodukcyjnym wg miejsca zamieszkania na podstawie GUS, ujęto wskaźnik pn. Mediana wieku o wartości 40,0 zarówno dla obszaru rewitalizacji, dla obszaru zdegradowanego, jak również, dla Miasta Krosna. Wskaźnik ten nie był przedmiotem analizy w ramach przeprowadzonej diagnozy Miasta Krosna.

w dniu 1 grudnia 2016 r. zawarta umowa²³ z [...] ²⁴²⁵ zadania na kwotę brutto 46.740 zł.

W Umowie zawartej z Wykonawcą w § 4 ust. 16 i § 9 zawarto zapisy i ustalenia zabezpieczające interes Urzędu w przypadku konieczności dokonywania poprawek w związku z uwagami przesyłanymi przez UMWP (§ 4 ust. 16). Ponadto zawarto m.in. zapisy dotyczące gwarancji na wykonany przedmiot umowy (§ 9) oraz zawarto zapisy dot. ewentualnych kar umownych (§ 11). W Umowie określono sposób przekazywania informacji i dokumentów, danych oraz wyznaczono osobę odpowiedzialną za te zadania. Zgodnie z § 13 Umowy wyznaczono osoby odpowiedzialne za komunikację stron w ramach wykonania przedmiotu umowy: ze strony Zamawiającego była to Inspektor w Wydziale Rozwoju Miasta i Obsługi Inwestorów - Koordynator *Programu*, a ze strony Wykonawcy wyznaczono Panią K. L. Ustalono sposób kontaktu formalnego drogą pocztową na adresy podane w Umowie oraz sposób kontaktu bieżącego w ramach koordynacji procesu realizacji umowy drogą e-mailową.

Ponadto w Umowie oraz Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia²⁶ określono szczegółowy zakres opracowania oraz dokumenty, z którymi opracowany *Program* ma być zgodny. W § 2 ust. 1 Umowy zapisano, iż Wykonawca zobowiązany był w szczególności do opracowania/przeprowadzenia:

- 1) Wielowskaźnikowej, wewnątrzmięskiej analizy zjawisk kryzysowych, która pozwoli na wyznaczenie granic obszaru.
- 2) Modelu prowadzenia analiz oceny stopnia wykonania *Programu* oraz potrzeb jego aktualizacji - opracowanie systemowego podejścia do procesów przyszłych ocen i analiz programu rewitalizacji.
- 3) Audytu obszarów zdegradowanych/rewitalizacji - analizy wyznaczonego w procesie delimitacji obszaru zdegradowanego w celu określenia precyzyjnych granic obszaru rewitalizacji oraz poznania precyzyjnych uwarunkowań procesów kryzysowych wewnątrz obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji.
- 4) Wizji, celów i kierunków działań rewitalizacyjnych - identyfikacji głównych problemów obszaru rewitalizacji, na którym planowane jest podjęcie działań rewitalizacyjnych (drzewo problemów) oraz zdefiniowanie celów planowanych działań będących odpowiedzią na nie.
- 5) Macierzy rzeczowo-finansowo-czasowej planowanego wsparcia oraz opracowanie raportu końcowego - opracowanie struktury czasowej planowanej interwencji wraz z redakcją i opracowaniem końcowym całego programu.
- 6) Przeprowadzenia konsultacji społecznych zgodnie ze Szczegółowym wykazem działań przewidzianych do realizacji (rozdział 2.2.1 SIWZ: punkty od 2 do 16 oraz 18)
- 7) Procedury Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko – jeśli będzie wymaga przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.
- 8) Konsultacji społecznych projektu *Programu*.
- 9) Realizacji działań promocyjnych.

²³ Nr RI.042.55.1.2016.G, dalej: „Umowa”

²⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1429) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2019 r., poz. 1010 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie ujawnienia nazwy przedsiębiorcy. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

²⁵ Dalej: „Wykonawca”

²⁶ Dalej: „SIWZ”.

10) Dokumentu końcowego – Programu Rewitalizacji Miasta Krosna na lata 2016-2020.

Ponadto na podstawie § 4 ust. 1 Wykonawca miał zapewnić aby *Program* został przygotowany do przyjęcia przez Radę Miasta Krosna zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym oraz zgodnie z aktualnymi wymogami wynikającymi z Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 zatwierdzonych przez Ministra Rozwoju oraz *Instrukcją przygotowania programu rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach RPO WP na lata 2014-2020* przyjętą przez Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie. W § 3 ust. 1 b) zapisano, iż zakończenie prac nastąpi do dnia 3 marca 2017 r.

(akta kontroli str. 299 - 363)

Zlecone zadanie odebrano na podstawie protokołu odbioru z dnia 3 marca 2017 r. podpisanego ze strony Zamawiającego przez Naczelnika oraz ze strony Wykonawcy przez Panią A.B. Protokół zawierał: dane Zamawiającego i Wykonawcy, termin realizacji/odbioru zlecenia, przedstawiał również dokładny zakres umowy w odniesieniu do dokumentów, gdzie zostały opisane poszczególne elementy umowy. Opisano również postanowienia końcowe z informacją o uwagach ujętych w Programie oraz informację na temat 12 miesięcznego okresu gwarancji zgodnie z § 9 umowy z uwzględnieniem § 4 ust. 14 (tj. prezentacji Programu na sesji Rady Miasta Krosno jeśli będzie taka konieczność) i § 16 umowy (tj. dokonywania wyjaśnień w zakresie konsultacji z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska lub Zespołem ds. rewitalizacji UMWP). Dokonano weryfikacji zakresu opracowania pod względem zgodności z Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach RPO WP na lata 2014 - 2020, Wytycznymi Ministra Rozwoju oraz danych zawartych w diagnozie. Zgodnie z § 7 ust. 10 Umowy, Zamawiający nie był zobowiązany do dokonania sprawdzenia jakości przekazanej dokumentacji przy jej odbiorze.

(akta kontroli str. 350 – 360, 367 – 371a)

Prezydent w odpowiedzi na pytanie, dlaczego przedmiot umowy z wykonawcą został odebrany protokołem odbioru w dniu 3 marca 2017 r. skoro *Program* dwukrotnie uzyskał negatywną opinię Zespołu ds. rewitalizacji UMWP, a zgodnie z umową o dofinansowanie z dnia 7 grudnia 2016 r. spowodowało to konieczność zwrotu I transzy dotacji i brak refundacji w ramach sprawozdania końcowego stwierdził, iż: *zgodnie z § 7 ust. 10 Umowy przy odbiorze przedmiotu umowy Zamawiający nie jest zobowiązany dokonywać sprawdzenia jakości przekazanej dokumentacji, a dokonanie odbioru nie zwalnia wykonawcy od odpowiedzialności i nie wyłącza możliwości skorzystania przez Zamawiającego m.in. z prawa do naliczania kar umownych, dochodzenia odszkodowań lub uprawnień z tytułu rękojmi. Odbiór został wykonany zgodnie z umową oraz w sposób zapewniający prawidłowość rozliczenia wniosku o dotację (zgodnie z wnioskiem wszelkie czynności, w tym płatności związane z projektem miały zostać zrealizowane do dnia 31.03.2017 r.). Ponadto w umowie znajdowały się zapisy zobowiązujące wykonawcę do udzielania odpowiedzi i nanoszenia korekt w Programie również po odbiorze (§4 ust. 16 oraz § 9 Umowy) [...].*

(akta kontroli str. 290 – 298)

Naczelnik stwierdziła, iż zarówno uwagi, jak i późniejsze ustalenia dokonane podczas konsultacji z UMWP były na bieżąco wprowadzane przez wykonawcę. Zgodnie z Umową Program został odebrany protokołem z dnia 3 marca 2017 r. Okres gwarancji określono na 12 miesięcy. Firma wprowadzała uwagi do Programu do grudnia 2017 r., kiedy to Prezes zarządu [...] przekazał telefonicznie informację o podjęciu kroków w celu likwidacji firmy. W okresie od grudnia 2017 r. do czerwca

2018 r. zmiany i ustalenia poczynione w trakcie konsultacji w UMWP dokonywane były przez pracowników Urzędu.

(akta kontroli str. 376)

Wykonawca w dniu 16 marca 2017 r. wystawił fakturę Vat²⁷ na kwotę 46.740 zł brutto. Urząd w dniu 24 marca 2017 r. uregulował ww. kwotę na rachunek wykonawcy.

(akta kontroli str. 350 – 360, 367 – 375)

Prezydent w odpowiedzi na pytanie, dlaczego po wycofaniu się w grudniu 2017 r. ze współpracy z Urzędem przez wykonawcę mimo uzasadnionych przesłanek, nie wystąpiono niezwłocznie o zapłatę kary umownej, a działania takie podjęto dopiero w styczniu 2019 r. (tj. w trakcie trwającej kontroli NIK) stwierdził, iż zgodnie z §14 umowy znak RI.042.55.1.2016.G w sprawach nieuregulowanych umową stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 646 Kodeksu cywilnego roszczenia wynikające z umowy o dzieło przedawniają się z upływem lat dwóch od dnia oddania dzieła, a jeżeli dzieło nie zostało oddane – od dnia, w którym zgodnie z treścią umowy miało być oddane. Zamawiający odebrał przedmiot umowy 3 marca 2017 r., a więc dochodzenie roszczeń odbyło się zgodnie z obowiązującym prawem. Ponadto należy dodać, że żaden przepis nie determinuje terminu początkowego ubiegania się o roszczenia.

(akta kontroli str. 290 – 298)

Urząd w dniu 8 stycznia 2019 r. wystawił wykonawcy notę obciążeniową²⁸ na kwotę 14.022 zł tytułem kary umownej na podstawie § 11 ust. 1 lit. g Umowy.

W dniu 11 lutego 2019 r. Urząd zawarł ugodę z wykonawcą reprezentowaną przez Likwidatora. W umowie Ugody w §1 zapisano, iż wykonawca zapłaci Urzędowi jednorazową płatność z tytułu naliczonej kary umownej z tytułu uzyskania przez Urząd informacji od Zespołu ds. rewitalizacji o ostatecznym negatywnym wyniku oceny Programu spowodowanym błędami w dokumentacji wynikającymi z przyczyn leżących po stronie wykonawcy w wysokości 15% wynagrodzenia umownego brutto określonego w § 8 ust. 1 Umowy tj. zapłaci kwotę 7.011 zł [...] Na podstawie niniejszej Ugody, Wykonawca zrzeka się roszczeń z tytułu dokonanych dodatkowo prac nieobjętych pierwotnym przedmiotem umowy. Ponadto w §2 Ugody zapisano, iż strony oświadczyły że powyższe postanowienia są ostateczne i że w przyszłości nie będą występować z żadnymi roszczeniami względem siebie wynikającymi lub związanymi z Umową. Ww. ugoda zawiera pisemne uzasadnienie w którym zapisano m.in. iż „Zamawiający nie będzie ponosił żadnych kosztów dodatkowych z tytułu ewentualnego postępowania sądowego. Koszty sądowe z uwzględnieniem opłat sądowych wynagrodzenia biegłego sądowego oraz koszty zastępstwa procesowego Zamawiający szacuje na kwotę ok. 10 tys. zł. Ustalono, że powyższe załatwienie sporu jest korzystniejsze dla Zamawiającego zarówno finansowo, jak i czasowo”.

Urząd w dniu 14 lutego 2019 r. wystawił korektę noty obciążeniowej z dnia 8 stycznia 2019 r. Kara umowna naliczona na podstawie § 11 ust. 1 lit. g Umowy wynosiła 7.011 zł (tj. stanowiła połowę pierwotnej wartości kary).

Wykonawca w dniu 21 lutego 2019 r. wpłacił kwotę 7.011 zł na rachunek Urzędu.

(akta kontroli str. 389 – 414, 897 -900)

²⁷ Nr FV/29/17.

²⁸ Nr NOB/0016/01/19

Prezydent w odpowiedzi na pytanie, dlaczego nie wyegzekwowano całości kary umownej od Wykonawcy, a zawarto w dniu 11 lutego 2019 r. ugodę na 50% tej kary, stwierdził, iż *zamawiający przeprowadził analizę pod kątem określenia możliwości nałożenia kary umownej na Wykonawcę. Przenalizowano:*

- *Sytuację finansową firmy Wykonawcy, która zgodnie z informacją z Krajowego Rejestru Sądowego, uchwałą nr 2/2018 z dnia 13 stycznia 2018 r. została postawiona w stan likwidacji. Przeanalizowano sprawozdania finansowe firmy, tj. zatwierdzony uchwałą nr 11 z dnia 29 maja 2018 r. bilans likwidacyjny spółki. Ze wspomnianego dokumentu wynikała znaczna strata zanotowana na koniec 2017 r.*

- *Na podstawie wcześniejszych doświadczeń Urzędu w dochodzeniu roszczeń określono szanse na odzyskanie całości kary na drodze sądowej. Analiza wykazała, iż koszty ewentualnego postępowania sądowego byłyby znacznie wyższe, niż odzyskana kara umowna. Jednocześnie należy zaznaczyć, iż postępowanie sądowe nie daje gwarancji odzyskania całości określonej kary umownej.*

- *Przeanalizowano również współpracę z firmą, zarówno na etapie obowiązywania umowy, jak i w okresie gwarancji (do grudnia 2017 r. do czasu powzięcia decyzji o likwidacji firmy Wykonawcy). Analiza ta wykazała, iż firma we wspomnianym okresie współpracowała z Urzędem wprowadzając kolejne uwagi Zespołu ds. rewitalizacji UMWP oraz brała udział w spotkaniach konsultacyjnych w UMWP. Należy zaznaczyć, że analiza materiałów nie dawała jednoznacznych podstaw do przypisywania wyłącznej winy Wykonawcy. Podpisana ugoda zaspokoila roszczenia Urzędu, nie przynosząc przy tym dodatkowych kosztów, np. postępowania sądowego. Zapisy Umowy zostały wypełnione, a stosowne roszczenia wyegzekwowane.*

(akta kontroli str. 290 – 298)

Prezydent Zarządzeniem z dnia 26 stycznia 2017 r.²⁹ powołał Zespół do spraw rewitalizacji w ramach projektu pn. „Opracowanie Programu Rewitalizacji Miasta Krosna na lata 2016-2023” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2016-2020³⁰. W przypadku pierwszej i drugiej korekty w całości zostały one dokonane przez Wykonawcę. Końcowa wersja została przygotowana przez Zespół.

Jak stwierdziła Naczelnik [...] sytuacja ta wynikała z faktu, iż Wykonawca został zlikwidowany w czasie dokonywania poprawek, z tego względu ostateczna wersja została przygotowana przez pracowników Urzędu którzy mieli doświadczenie m.in. w zakresie opracowania Programu Rewitalizacji Miasta Krosna na lata 2009-2015

(akta kontroli str. 280 – 289, 364 - 379)

Naczelnik sprawująca nadzór nad prawidłowością przygotowania Programu, brała udział w szkoleniu pn.: *Rewitalizacja w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020* zrealizowanym w dniu 16 kwietnia 2018 r.

Inspektor w Wydziale Rozwoju Miasta i Obsługi Inwestorów - brała udział w szkoleniach związanych z rewitalizacją: *Nowe wyzwania w rewitalizacji*. Spotkanie edukacyjne dla gmin województwa podkarpackiego – 13 grudnia 2016 r., *Rewitalizacja w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020*, zrealizowanym w dniu 16 kwietnia 2018 r.

Inspektor w Wydziale Planowania Przestrzennego i Budownictwa zajmował się m.in.: prowadzeniem spraw związanych z opracowywaniem i uchwalaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów miejscowych,

²⁹ Nr 743/17

³⁰ Dalej: „Zespół”

prowadzeniem spraw związanych z oceną aktualności studium i planów miejscowych oraz z wykonywaniem analiz w zagospodarowaniu przestrzennym gminy.

Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia zajmowała się m.in.: sprawowaniem nadzoru nad Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, współpracą z domami pomocy społecznej, współdziałaniem z organizacjami pozarządowymi i podmiotami niepublicznymi w zakresie działalności społecznej i edukacyjno-wychowawczej, opiniowaniem, analizą i oceną zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 378 - 388)

Jak stwierdziła Naczelnik: w czasie dokonywania korekt nie było możliwości skontaktowania się z osobami dokonującymi weryfikacji poprawności przygotowania Programu z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Konsultacje telefoniczne były niemożliwe, ponieważ nie wskazano osoby, która udziela informacji w zakresie przesłanych uwag. Na pytania przesłane w wersji elektronicznej, po długim czasie oczekiwania, uzyskano jedynie częściowe odpowiedzi. W czasie dokonywania korekt przedstawiciele UMK wraz z osobami opracowującymi trzykrotnie byli na konsultacjach w UMWP. Brak możliwości bieżącej konsultacji z UMWP znacznie wpływał na jakość i termin przygotowania dokumentów.

(akta kontroli str. 415)

3.

Gmina Krosno³¹ w dniu 25 października 2016 r. złożyła wniosek o przyznanie dotacji na projekt pn.: „Przygotowanie programów rewitalizacji”. Gmina w dniu 7 grudnia 2016 r. podpisała umowę³² z Województwem Podkarpackim na dotację na realizację projektu pn. „Opracowanie Programu Rewitalizacji Miasta Krosna”.³³ Pierwotna wartość Umowy o dofinansowanie wynosiła 134.698,50 zł, a łączna wartość projektu (kwota dotacji i wkład własny Urzędu) wynosiła 149.655 zł. W dniu 10 marca 2017 r. zawarto aneks nr 1 do ww. umowy w którym zapisano, iż wartość Umowy o dofinansowanie na dotację przedmiotowego projektu wyniosła 53.766 zł, a łączna wartość projektu (kwota dotacji i wkład własny Urzędu) wynosiła 59.740 zł. W dniu 8 sierpnia 2017 r. zawarto aneks nr 2 do ww. Umowy o dofinansowanie w którym zapisano m.in. iż w przypadku uzyskania negatywnej oceny Urząd przesyła korektę programu rewitalizacji w terminie do 30 czerwca 2017 r.³⁴ Uzyskanie ponownie negatywnej oceny skutkuje niezatwierdzeniem sprawozdania końcowego.

(akta kontroli str. 416 - 490)

Urząd w dniu 21 czerwca 2017 r. otrzymał w ramach I transzy środki w wysokości 2.339,73 zł na wydzielony rachunek bankowy Środki te zostały zaewidencjonowane w: dziale 750 – *Administracja publiczna*, rozdziale 75095 - *Pozostała działalność*, Paragrafie 200 – *Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków o których mowa w art. 5 ust.1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków z wyłączeniem dochodów klasyfikowanych w paragrafie 205 z czwartą cyfrą w paragrafie - 8 (Środki z Funduszu Spójności) w wysokości 1.988,77 zł. i z czwartą cyfrą w paragrafie – 9 (Środki z Budżetu Państwa) 350,96 zł.*

³¹ Dalej: „Gmina”

³² Nr RR.052.8.54.2016

³³ Dalej: „Umowa o dofinansowanie”

³⁴ W przypadku opracowania/aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji termin może być wydłużony o nie więcej niż 30 dni kalendarzowych, natomiast dla opracowania/aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji termin może być wydłużony o nie więcej niż 90 dni kalendarzowych.

Kwota ta została ujęta w wydzielonej ewidencji księgowej dla tego zadania o kodzie księgowym 106, na kontach księgowych 130-106-01-01; 130-106-01-02 „*Rachunek bieżący jednostki*” w korespondencji z kontem 720 „*Przychody z tytułu dochodów budżetowych*”.

(akta kontroli str. 547 – 552, 609 - 610)

W związku z faktem, iż *Program* dwukrotnie uzyskał negatywną opinię Zespołu ds. rewitalizacji, zgodnie z *Umową o dofinansowanie* spowodowało to konieczność zwrotu I transzy dotacji i brak refundacji w ramach sprawozdania końcowego. Otrzymane w ramach I transzy środki w wysokości 2.339,73 zł, wraz z odsetkami tj. 47,00 zł zwrócono w dniu 20 września 2017 r. na rachunek bankowy i Zarządzającej RPO WP, a sprawozdanie końcowe pozostało bez rozpatrzenia.

(akta kontroli str. 491 – 495, 497 - 531)

Jak stwierdziła Naczelnik rozliczenia dokonano zgodnie z wcześniejszymi założeniami umowy o dofinansowanie, gdyż aby zachować kwalifikowalność kosztów związanych z przygotowaniem projektu, wszelkich płatności należało dokonać zgodnie z umową o dofinansowanie wówczas obowiązującą, tj. do dnia 31 marca 2017 r. (aneks nr 1 do umowy o dofinansowanie projektu z dnia 10 marca 2017 r.).

(akta kontroli str. 496)

Wydatki poniesione w związku z opracowaniem *Programu* wynosiły łączną kwotę 55.399,24 zł, z tego: 6.499,24 zł dodatek specjalny dla koordynatora, 46.740 zł wynagrodzenie dla Wykonawcy *Programu*, 2.160 zł wynagrodzenie³⁵ dla biegłego rewidenta³⁶.

(akta kontroli str. 532 - 608)

Marcin Połomski – Skarbnik Urzędu wyjaśnił, iż ...wydatki za 2016 i 2017 rok dokonano w dziale 750 – *Administracja publiczna, rozdział 75095 - Pozostała działalność, Paragraf 401,411,430, z końcówką „8” i „9.”* 20 sierpnia 2017 r. otrzymaliśmy informacje o braku dofinansowania, dlatego zmieniono plany finansowe z końcówek „ 8 ”, „9” na końcówkę „0”. W dniu 29 września 2017r. dokonano przeksięgowania poniesionych kosztów i wydatków za 2017 r. w wysokości 52.799,54 złote z czego kwota: 46.740 zł. stanowi koszty i wydatki dot. faktury NrFV/29/17 z dnia 16 marca 2017 Wykonawcy, 2.160 zł. dotyczy kosztów i wydatków [...] ³⁷, 3.899,54 zł. co stanowi wynagrodzenie Koordynatora *Programu* za m-c styczeń, luty, marzec 2017 r. wraz z pochodnymi, 526,89 zł. – pochodne od wynagrodzenia Koordynatora *Programu* za grudzień 2016 r. Nie dokonano przeksięgowania wydatków w wysokości 2.072,81 zł. (wynagrodzenie koordynatora za m-c listopad i grudzień) oraz kosztów 2,599,70 zł. (wynagrodzenie koordynatora za m-c listopad i grudzień) za 2016 r., ponieważ informację o nieotrzymaniu dofinansowania otrzymano 20 sierpnia 2017 r. kiedy rok budżetowy (obrotowy) 2016 został zamknięty. Zostały sporządzone roczne sprawozdania budżetowe (termin ustawowy 1 luty, 19 luty) sprawozdania z operacji finansowych (1 luty) i sprawozdania finansowe (termin ustawowy 31 marzec).

(akta kontroli str. 609 - 610)

Prezydent w odpowiedzi na pytanie, dlaczego po ostatecznym braku dofinansowania w 2017 r. na opracowanie albo aktualizację *Programu* w latach kolejnych nie wystąpiono o dofinansowanie na opracowanie albo aktualizację

³⁵ Umowa z dnia 10 stycznia 2017 r. Nr RI.042.55.7.2016.G.

³⁶ Po przeprowadzeniu postępowania w trybie przetargowym na podstawie Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości nie przekraczającej wyrażonej w złotych równowartości 30 000 euro.

³⁷ Jak w przypisie 24.

Programu stwierdził, iż biorąc pod uwagę brak pewności co do uzyskania pozytywnej oceny Zespołu ds. rewitalizacji, Urząd Miasta Krosna zdecydował o skierowaniu działań przede wszystkim w celu prawidłowego opracowania we własnym zakresie Programu Rewitalizacji Miasta Krosna na lata 2016-2023 oraz przygotowania wniosku o dofinansowanie projektu rewitalizacyjnego.

(akta kontroli str. 290 - 298)

B. Zgodność opracowania Programu Rewitalizacji z Wytocznymi Ministra Rozwoju, Instrukcji, ustawy o rewitalizacji

1.

Program zawierał opis powiązań z dokumentami planistycznymi. Przedstawiono cele poszczególnych dokumentów zbieżne z celami Programu. Wykazano powiązania w szczególności z:

1) *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krosno* – przyjętym uchwałą Rady Miasta Krosno³⁸ z dnia 27 czerwca 2014 r.

Cel strategiczny 1 Programu opisano jako zgodny z Celami operacyjnymi: Krosno – gminą zapewniającą jak najlepszy standard świadczonych usług społecznych oraz Krosno – gminą wspierającą działania na rzecz integracji i aktywizacji mieszkańców.

Cel strategiczny 2 Programu opisano jako zgodny z celami operacyjnymi: Krosno – gminą zapewniającą jak najlepszy standard świadczonych usług społecznych oraz Krosno – gminą tworzącą korzystane warunki dla rozwoju działalności gospodarczej.

Cel strategiczny nr 3 Programu opisano jako zgodny z celem operacyjnym – Krosno – gminą chroniącą zasoby środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego.

2) *Strategię Rozwoju Miasta Krosno na lata 2014-2022* przyjętą uchwałą³⁹ Rady Miasta Krosna z dnia 7 listopada 2014 r.

Cel strategiczny 1 Programu opisano jako zgodny z Obszarem Strategicznym II *Kapitał Ludzki i Społeczny*.

Cel Strategiczny 2 Programu opisano jako zgodny z Obszarem Strategicznym II *Kapitał Ludzki i Społeczny*.

Cel Strategiczny 3 Programu opisano jako zgodny z Obszarem strategicznym III *Przestrzeń i środowisko*.

3) *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Krośnie na lata 2017 - 2022* przyjętą uchwałą⁴⁰ Rady Miasta Krosno z dnia 25 listopada 2016 r.

Cel strategiczny 1 Programu opisano jako zgodny z Celem strategicznym nr 1 *Wieloaspektowa pomoc rodzinie*; Celem strategicznym nr 2 *Aktywizacja i wsparcie osób niepełnosprawnych* oraz z Celem strategicznym nr 3 *Podjęmowanie działań na rzecz seniorów*.

Cel Strategiczny 2 Programu opisano jako zgodny z Celem strategicznym nr 1 *Wieloaspektowa pomoc rodzinie* oraz z Celem strategicznym nr 2 *Aktywizacja i wsparcie osób niepełnosprawnych*.

(akta kontroli str. 216 – 220, 611, 833)

2.

³⁸ Nr LIX/1340/14.

³⁹ Nr LXIV/1470/14.

⁴⁰ Nr XXXVII/ 730/2016.

W dniu 10 marca 2017 r. Urząd zgodnie z wymogami art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko⁴¹ przedłożył projekt *Programu* Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie⁴² oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie, w celu uzyskania opinii odnośnie konieczności lub odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dokumentu oraz określenia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w przypadku konieczności jej opracowania.

Zgodnie z pismem z dnia 15 marca 2015 r.⁴³ Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego organem właściwym do dokonywania uzgodnień jest wyłącznie RDOŚ.

Pismem z dnia 29 marca 2017 r. ⁴⁴ RDOŚ stwierdził, iż dla *Programu* nie jest wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Na podstawie art. 47 i 57 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r. Prezydent podał do publicznej wiadomości informację o braku konieczności przepracowania oceny oddziaływania na środowisko. Obwieszczenie Prezydenta z dnia 5 kwietnia 2017 r. zostało umieszczono na stronie internetowej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu.

Również aktualizacje *Programu* były konsultowane w zakresie konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Pierwsza aktualizacja *Programu* zgodnie z pismem z dnia 7 lipca 2017 r. ⁴⁵ RDOŚ nie wymagała przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Prezydent na podstawie art. 47 i art. cyt. ustawy z dnia 3 października 2008 r. podał do publicznej wiadomości informację o braku konieczności przepracowania oceny oddziaływania na środowisko. Obwieszczenie Prezydenta z dnia 10 lipca 2017 r. zostało umieszczono na stronie internetowej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu.

Również druga aktualizacja *Programu* zgodnie z pismem z dnia 28 maja 2018 r.⁴⁶ RDOŚ również nie wymagała przeprowadzenia oceny.

Prezydent na podstawie art. 47 i art. 57 cyt. ustawy z dnia 3 października 2008 r. podał do publicznej wiadomości informację o braku konieczności przepracowania oceny oddziaływania na środowisko. Obwieszczenie Prezydenta z dnia 29 maja 2018 r. zostało umieszczono na stronie internetowej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu.

(akta kontroli str. 220, 612 – 618, 833 - 834)

3.

W *Programie* zawarto: *Diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych*, która została przeprowadzona na podstawie:

a) diagnozy ogólnej Miasta Krosna obejmującej następujące sfery i wskaźniki charakteryzujące problemy:

aa) sfera społeczna opisana wskaźnikami: Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania; Udział dzieci w wieku do 3 lat w ludności w wieku przedprodukcyjnym

⁴¹ Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 ze zm.

⁴² Dalej: „RDOŚ”.

⁴³ Znak SNZ.9020.1.74.2017.AL

⁴⁴ Znak WOOS.410.1.75.2017.AP.2

⁴⁵ Znak WOOS.410.1.200.2017.AP.2

⁴⁶ Znak WOOS.410.1.34.2018.AP.2

wg faktycznego miejsca zamieszkania, Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania, Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem, Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania, Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 100 osób wg miejsca zamieszkania, Wyniki egzaminów 6 - klasisty, Liczba stwierdzonych przestępstw na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania⁴⁷, Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania, Frekwencja w wyborach do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego: rady gminy na terenie województwa podkarpackiego.

ab) sfera funkcjonalno-przestrzenna opisana wskaźnikami: Gęstość zaludnienia dzielnicy/osiedla (os/km²), Gęstość sieci drogowej dzielnicy/osiedla (km/km²), Powierzchnia terenów obejmujących infrastrukturę rekreacyjno-sportową (m²) na 1 mieszkańca dzielnicy/osiedla.

ac) sfera gospodarcza opisana wskaźnikami: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania - obszar miejski, Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania - obszar miejski⁴⁸,

ad) sfera środowiskowa opisana wskaźnikami: Udział parków miejskich rekreacyjno-wypoczynkowych w ogólnej powierzchni dzielnicy/osiedla (ha), Udział obszarów chronionych w ogólnej powierzchni dzielnicy/osiedla (%).

ae) sfera techniczna opisana wskaźnikiem: Udział zabytków architektury (budynki) w ogólnej liczbie budynków (%).

Czynniki, które należało wziąć pod uwagę były również omawiane w trakcie konsultacji społecznych.

(akta kontroli str. 24 – 99, 118 – 132, 741 – 744, 794 – 803, 834, 838)

Problemy zostały zidentyfikowane poprzez przeprowadzenie:

I) delimitacji wskaźników: tabela nr 1 do *Programu - Zestawienie wskaźników użytych do diagnozy*. Przedstawiono szczegółowo wskaźniki w podziale na sfery wraz z podaniem roku i źródła danych. Na podstawie tych danych określono obszary, których średnia wartość poszczególnych wskaźników odbiega od średniej wartości dla Miasta. Te obszary wskazano jako problemowe.

II) konsultacji społecznych:

Raport z konsultacji społecznych przeprowadzonych na potrzeby opracowania *Programu Rewitalizacji* (stanowi załącznik do *Programu*). W ramach konsultacji społecznych przeprowadzono szereg działań mających na celu włączenie mieszkańców w przygotowanie dokumentu oraz zidentyfikowanie potrzeb i problemów:

- zorganizowano forum lokalne w ramach, którego uczestnicy mieli okazję zapoznać się z ideą rewitalizacji oraz wytycznymi obowiązującymi w tym zakresie, a także przedstawić swoje problemy i potrzeby (uczestnikami forum byli przede wszystkim

⁴⁷ dane otrzymano w dniu 27 grudnia 2016 r. z Komendy Miejskiej Policji w Krośnie obejmujące: „Przestępstwa stwierdzone na terenie Krosna w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 30 listopada 2016 r.” (tj. pliki: pdf. – Przestępstwa stwierdzone w Krośnie 2014 – 2016 i xls. Przestępstwa stwierdzone w Krośnie 2014 – 2016). Zarówno w informacji z Komendy Miejskiej Policji w Krośnie i z Urzędu Statystycznego w Rzeszowie nie wyjaśniono: co rozumiano jako potwierdzenie przestępstwa oraz jakie podmioty i na jakiej podstawie uznawano za nowo zarejestrowane.

⁴⁸ dane otrzymano w dniu 14 grudnia 2016 r. z Urzędu Statystycznego w Rzeszowie dane podmiotów, które zostały zarejestrowane w GUS w 2014 r. (tj. pliki: xls krosno112016, krosno2014, krosno2015, nowekrosno112016, nowekrosno2014, nowekrosno2015, tablica oraz docx: pismo, xades).

przedstawiciele Rad Dzielnic i Osiedli, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Centrum Integracji Społecznej, Komendy Miejskiej Policji, Radni Miejscy, pracownicy Urzędu odpowiedzialni za realizację działań prospołecznych, przedstawiciele stowarzyszeń działających w Mieście i instytucji kultury). Uczestnikiem forum mógł być każdy chętny mieszkaniec Krosna, gdyż ogłoszono nabór otwarty osób chętnych do udziału w spotkaniach – spotkania forum odbyły się 5-krotnie (9,10,11, 23 i 24 stycznia 2017 r.),

- zorganizowano warsztaty dla młodzieży, która również mogła wyrazić swoje potrzeby w zakresie działań społecznych (11 stycznia 2017 r.),
- czterokrotnie organizowane były tzw. *kawiarenki*, podczas których mieszkańcy mogli przyjść na indywidualną rozmowę (12 i dwukrotnie 26 stycznia 2017 r.),
- zorganizowano wywiady grupowe tzw. *focus* w 4 grupach (24 stycznia 2017 r.),
- zorganizowano warsztaty strategiczne (w dniach 25-26 stycznia 2017 r.),
- zorganizowano dwa spacer-y badawcze (Dzielnica Polanka oraz Osiedle Południe), podczas których przedstawiciele Rad Dzielnic przedstawili problemy jakie tam występują (26 stycznia 2017 r. oraz 15 lutego 2017 r.),
- przeprowadzono indywidualne wywiady pogłębione z przedstawicielami Komendy Miejskiej Policji w Krośnie, Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Urzędu, Organizacji Pozarządowej oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie (w dniach 15,16 lutego 2017 r.),
- przeprowadzono spotkania konsultacyjne w zakresie wyznaczonego obszaru rewitalizacji – 15 lutego 2017 r. Dzielnica Polanka i Osiedle Południe,
- przeprowadzono spotkania konsultacyjne dotyczące projektu *Programu* (w dniach 21 i 28 lutego 2017 r.),
- w dniach 23 stycznia 2017 r. i 21 lutego 2017 r. – prowadzony był otwarty nabór projektów,
- w dniach od 27 stycznia do 17 lutego 2017 r. przeprowadzono geoankietę,
- w dniach od 6 do 17 lutego 2017 r. mieszkańcy mogli zgłaszać swoje pomysły poprzez tzw. „Bank pomysłów”.

O formach konsultacji społecznych informowano w następujący sposób:

- dla form dostępnych dla wszystkich interesariuszy: informacja udostępniona na stronie internetowej Urzędu – www.krosno.pl w specjalnie przygotowanej zakładce „Program Rewitalizacji Miasta”; informacja udostępniona poprzez stronę „Program Rewitalizacji Miasta Krosna na lata 2016 - 2023” na portalu facebook.com pod adresem facebook.com/rewitalizujkrosno; informacja udostępniona w lokalnych mediach;
- dla form przygotowanych dla Forum Lokalnego – poprzez listy elektroniczne wysyłane bezpośrednio do członków Forum lokalnego; nabór do Forum Lokalnego był prowadzony w sposób otwarty poprzez stronę www.krosno.pl;
- dla form związanych z indywidualnym uczestnictwem (wywiady grupowe, spacer-y badawcze) – nabór był prowadzony przy współpracy z Urzędem Miasta Krosna – poprzez listy elektroniczne wysyłane bezpośrednio do uczestników.

Wnioski ze wszystkich form konsultacji społecznych przedstawiono w raporcie oraz w Programie - rozdział: „Obszar rewitalizacji i jego potrzeby według opinii interesariuszy – wnioski z przeprowadzonej ankietyzacji oraz konsultacji społecznych”. Zarówno sam wyznaczony obszar zdegradowany jak i rewitalizacji

pokrywał się z wynikami konsultacji społecznych tj. Osiedle Tysiąclecia, Osiedle Południe, Dzielnica Polanka, Dzielnica Śródmieście.

Interesariusze wymieniali również, jakie problemy dotyczą wskazanych przez nich jednostek pomocniczych. Były to: małe możliwości rozwoju dla młodych osób oraz niewykorzystanie potencjału młodzieży, prowadzące do emigracji z Miasta; zagrożenie bezrobociem; brak integracji osób starszych; koncentracja negatywnych zjawisk społecznych na obszarach z dużą ilością pustostanów oraz mieszkań socjalnych; zbyt niska ilość miejsc w żłobkach; słabo rozwinięta komunikacja miejska; niska ilość dużych zakładów produkcyjnych; niedostosowana do osób niepełnosprawnych infrastruktura miejska; zbyt mała ilość terenów zielonych i rekreacyjnych; zanieczyszczenie powietrza.

Analiza wskazanych przez interesariuszy problemów i potencjałów Krosna podczas konsultacji społecznych była podstawą do określenia, jakiego rodzaju projekty rewitalizacyjne powinny zostać przeprowadzone. Między innymi wymieniono: zagospodarowanie terenów rekreacyjnych wzdłuż rzeki Wisłok oraz unowocześnienie istniejących obiektów sportowych; odnowienie i uporządkowanie rejonu dworców PKS i PKP; modernizację obiektów zabytkowych w Zespole Staromiejskim w celu nadania im nowych funkcji społeczno-edukacyjnych i kulturalnych; modernizację Dzielnicowego Domu Ludowego w Polance wraz z terenami przyległymi; organizację szkoleń dla mieszkańców i organizacji pozarządowych.

Rozwiązanie tych problemów wskazano do wykonania poprzez realizację projektów rewitalizacyjnych ujętych w *Programie*, a w szczególności:

1. KOGEL-MOGEL pozytywnie & twórczo wspieramy mieszkańców Krosna.
2. Wsparcie bezrobotnych z terenu Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego⁴⁹ Krosno zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą - planowany do realizacji projekt strategiczny MOF Krosno w ramach przedsięwzięcia "Poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej na terenie MOF Krosno".
3. Rewitalizacja obiektów użyteczności publicznej w celu nadania im nowej funkcji społecznej.
4. Modernizacja zabytkowego dworca PKP na potrzeby funkcjonowania ETNOCENTRUM Ziemi Krośnieńskiej - projekt strategiczny MOF Krosno.
5. Budowa boiska treningowego przy ul. Legionów w Krośnie.
6. Modernizacja stadionu sportowego przy ul. Legionów w Krośnie.
7. Modernizacja kompleksu "Orlik" przy ul. Legionów w Krośnie.
8. Żłobek Miejski w Krośnie.

(akta kontroli str.32 – 33, 116 – 118, 228 – 267, 624 – 709, 834 - 836)

Zapisy *Programu* wykazywały zgodność ze:

- *Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w mieście Krośnie na lata 2017-2022*. W *Programie* wykazano powiązanie z Celem strategicznym Nr 1 Wieloaspektowa pomoc rodzinie, Celem strategicznym Nr 2 – Aktywizacja i wsparcie osób niepełnosprawnych oraz z Celem strategicznym Nr 3 – podejmowanie Działań na rzecz seniorów.

- *Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii* który został przyjęty uchwałą⁵⁰ Rady Miasta Krosna

⁴⁹ Dalej: „MOF”.

⁵⁰ nr LII/1144/17.

z dnia 29 listopada 2017 r. W pkt. V. Część programowa ujęto cele *Programu*, w których przedstawiono m.in. cel: wspieranie reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Cel ten jest zbieżny z Celem Strategicznym 1 Programu Rewitalizacji tj. Wzmocnienie integracji społecznej i aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji obejmujący działania mające na celu rozwinięcie systemu szkoleń, kursów i doradztwa zawodowego, promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia poprzez działania integrujące zmniejszające ryzyko wykluczenia społecznego (*Program* - rozdział 7 Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk). Cele te są zgodne również z Celem strategicznym 1 Wzmocnienie integracji społecznej i aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji; kierunek działania zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji. W *Programie* ujęto projekt nr 6 - Wspieranie działań prewencyjnych Policji w Krośnie.

- *Programem wspierania rodziny* który został przyjęty uchwałą z dnia 29 stycznia 2016 r.⁵¹ Rady Miasta Krosna. Założenia *Programu* są zgodne z Programem wspierania rodziny w zakresie celu nr 4. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży. Cel ten ma być realizowany poprzez podjęcie działań związanych z zagospodarowaniem czasu wolnego dzieci, wspieraniem i promocją inicjatyw lokalnych w zakresie wsparcia rodziny i dzieci. Działania te zostały również określone w *Programie* w ramach Celu strategicznego 1: Wzmocnienie integracji społecznej i aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji Cel operacyjny nr 1.2. Wzrost integracji społecznej zakładających działania w kierunku m.in. wspierania działań integrujących wszystkie pokolenia mieszkańców. Działania wspierające rodziny w zakresie zagospodarowania czasu wolnego będą realizowane m.in. poprzez działania realizowane w ramach projektu nr 8 tj. Rewitalizacja obiektów użyteczności publicznej w celu nadania im nowej funkcji społecznej. W ramach projektu planuje się szereg działań aktywizujących i integrujących dzieci, młodzież oraz rodziny.

- *Programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie*, który został przyjęty uchwałą z dnia 28 grudnia 2017 r.⁵² Rady Miasta Krosna. *Program* zakłada zadania obejmujące m.in. prowadzenie działań prewencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy. Zadania te są zgodne z Celem strategicznym 1 Wzmocnienie integracji społecznej i aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji; kierunek działania zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji (*Program* - rozdział 7 Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk). W *Programie* ujęto projekt nr 6 - Wspieranie działań prewencyjnych Policji w Krośnie (działania prewencyjne jako przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii).

- *Programu ochrony środowiska dla miasta Krosna na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024* przyjętym uchwałą z dnia 31 marca 2017 r.⁵³ Rady Miasta Krosna. Podczas badania strefy środowiskowej zdiagnozowano konieczność stworzenia warunków dla mieszkańców tak, aby mogli korzystać z wypoczynku na łonie natury w najbliższym otoczeniu np. poprzez odpowiednie przygotowanie terenów zieleni takich jak parki bądź obszary chronione takie jak użytki ekologiczne czy minirezerwy. Założenia *Programu* są zgodne z *Programem ochrony środowiska dla miasta Krosna na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024* - Cel Zasoby przyrodnicze ZP I - Ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych, ZP II - Rozwój systemu zieleni miejskiej.

⁵¹ nr XXI/428/2016.

⁵² nr LIII/1203/17.

⁵³ Nr XLI /874/17.

- *Wieloletnim programem gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy*, który został przyjętym uchwałą z dnia 30 listopada 2015 r.⁵⁴ Rady Miasta Krosna. W *Programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy* w pkt III.2. zapisano, iż kolejność planowanych remontów warunkują następujące kryteria: zapewnienie bezpieczeństwa poprzez usuwanie zagrożeń np. związanych z przewodami kominowymi, wskazano również konieczność poprawy efektywności energetycznej oraz poprawy estetyki budynków, w szczególności budynków o większym znaczeniu historycznym. Założenia te są zgodne z *Programem* w zakresie analizy sfery technicznej, gdzie przedstawiono zasoby lokalowe Gminy oraz zdiagnozowano konieczność zwiększania wydajności oraz poprawy estetyki budynków użyteczności publicznej (w tym budynków zabytkowych), w tym będących w zasobach lokalowych Gminy.

(akta kontroli str. 82 – 98, 136 – 138, 152 – 154, 216 – 220, 611, 620 – 623, 836 – 837)

Urząd w okresie objętym kontrolą nie posiadał aktualnego gminnego programu opieki nad zabytkami, do czego zobowiązuje art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*⁵⁵. Ostatni obowiązujący - *Program opieki nad zabytkami miasta Krosna*⁵⁶ został przyjęty uchwałą z dnia 28 grudnia 2007 r.⁵⁷ Rady Miasta Krosna w sprawie przyjęcia „*Gminnego Programu opieki nad Zabytkami Miasta Krosna na lata 2008 -2012*”.

Miejski Konserwator Zabytków podała, iż ww. program jest realizowany i uznawany przez Miasto za aktualny, ponadto podjęto działania w celu przygotowania aktualnego gminnego programu opieki nad zabytkami, który będzie przedstawiony Radzie Miasta Krosna.

(akta kontroli str. 902 - 935)

Dokumenty będące podstawą prowadzonej diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych pozyskiwano: bezpośrednio z Urzędu, Powiatowego Urzędu Pracy w Krośnie, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie, Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie, Komendy Policji w Krośnie, Państwowej Komisji Wyborczej, Urzędu Statystycznego w Rzeszowie. Pozyskane dane są zbieżne z danymi ujętymi w *Programie*. W wyniku przeprowadzonej diagnozy i konsultacji społecznych określono skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych, które obejmowały działania na rzecz rozwoju dla młodych osób oraz lepszego wykorzystania potencjału młodzieży, zmniejszenie bezrobocia, integrację osób starszych, zwiększenie ilości miejsc w żłobkach, rozwinięcie komunikacji miejskiej, zwiększenie ilość dużych zakładów produkcyjnych, dostosowanie do osób niepełnosprawnych infrastruktury miejskiej, zwiększenie ilości terenów zielonych i rekreacyjnych oraz zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza.

(akta kontroli str.710 – 807, 837)

4.

W *Programie* przeprowadzono pogłębioną diagnozę oraz analizę potencjałów obszaru rewitalizacji.

Obszar zdegradowany został wybrany na podstawie liczby wskaźników wskazujących na występowanie zjawiska kryzysowego w podziale na osiedla:

a) co najmniej 5 wskaźników o wysokim stopniu nasilenia w sferze społecznej;

⁵⁴ nr XVIII/358/15.

⁵⁵ Dz. U. z 2018 r., poz. 2067.

⁵⁶ <http://www.krosno.pl/pl/dla-mieszkancow/ochrona-zabytkow/gminny-program-opieki/>

⁵⁷ nr XIX/308/07.

b) wystąpienia sytuacji kryzysowej w co najmniej wysokim stopniu nasilenia w przynajmniej jednej z pozostałych sfer.

W ramach pogłębionej diagnozy wybrano wskaźniki:

Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania (%) - 25,22 % w stosunku do 27,9% dla woj. podkarpackiego;

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania (%) – 8,8% w stosunku do 10,2% dla woj. podkarpackiego;

Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem – 62,4% w stosunku do 61,5% dla woj. podkarpackiego;

Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania – 10,5 w stosunku do 6,1 dla woj. podkarpackiego;

Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 100 osób wg miejsca zamieszkania – 2,02 w stosunku do 3,16 dla woj. podkarpackiego;

Liczba stwierdzonych przestępstw na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – 2,48 w stosunku do 1,32 dla woj. podkarpackiego;

Frekwencja w wyborach do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego: rady gminy na terenie województwa podkarpackiego – 42,76% w stosunku do 50,87% dla woj. podkarpackiego.

Ponadto wskazano na problemy w pozostałych obszarach: duża gęstość zaludnienia na stosunkowo małym obszarze (1.462 os/km² dla obszaru przy 119 dla woj. podkarpackiego), niewystarczająca jakość istniejących terenów sportowo-rekreacyjnych oraz stosunkowo mała dostępność do nich, mała ilość odpowiednio zagospodarowanych terenów zielonych, mała ilość terenów zielonych objętych ochroną, odpowiednio zagospodarowanych i udostępnionych mieszkańcom, stosunkowo duża liczba obiektów zabytkowych i/lub użyteczności publicznej w złym stanie technicznym i/lub o niskiej funkcjonalności.

Na podstawie delimitacji wyznaczono obszar zdegradowany Miasta Krosna, który obejmuje swym zasięgiem Dzielnicę Polanka, Dzielnicę Śródmieście, Osiedle Południe, Osiedle Tysiąclecia oraz Dzielnicę Białobrzegi.

Obszar zdegradowany zajmuje powierzchnię 15,61 km², co stanowi 35,86% całkowitego terytorium Miasta oraz zamieszkiwany jest przez 18.521 osób, którzy stanowią 41,01 % ogółu mieszkańców Krosna.

W związku z faktem, iż obszar zdegradowany zajmował powierzchnię ponad 20% Gminy i był zamieszkiwany przez większą niż 30% liczbę mieszkańców konieczne było wyznaczenie w jego ramach obszaru rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji na terenie Miasta Krosna został wyznaczony na podstawie zdiagnozowanych potrzeb rewitalizacyjnych, rangi obszaru w strukturze Miasta, a także w wyniku zachowania ciągłości rozpoczętych działań w kontekście przestrzennym i problemowym (Mechanizmy służące zapewnieniu komplementarności Programu). W celu identyfikacji problemów występujących w Krośnie oraz wskazania obszarów, które wymagają podjęcia działań naprawczych, a także poznania potrzeb rewitalizacyjnych przeprowadzono ankietyzację wśród interesariuszy rewitalizacji. Mieszkańcy mieli możliwość wyrazić

swoje opinie za pośrednictwem anonimowych ankiet (papierowych oraz elektronicznych) w trakcie trwania konsultacji społecznych.

W obszarze rewitalizacji w skład którego wchodzi następujące jednostki: fragment Osiedla Południe, fragment Osiedla Śródmieście, Osiedle Tysiąclecia oraz Dzielnicę Polanka, obejmuje 44 ulice⁵⁸. Na terenie obszaru rewitalizacji znajdują się obszary mieszkalne, pokolejowe, przemysłowe oraz publiczne: tereny sportowe i rekreacyjno-wypoczynkowe. Obszar rewitalizacji łączy cztery różne jednostki w jedną spójną całość, łącznie zajmując powierzchnię 6,71 km², co stanowi 15,42% całkowitej powierzchni Gminy. Zamieszkiwany jest przez 9.734 osoby, które stanowią 21,55% wszystkich mieszkańców Miasta Krosna.

(akta kontroli str. 24 – 132, 834, 837 - 838)

W dniu 20 marca 2019 r. dokonano oględzin na obszarze którego realizowano projekt nr 8: „*Rewitalizacja obiektów użyteczności publicznej w celu nadania im nowej funkcji społecznej*”. Projekt był zlokalizowany: Budynek ZGODA w Krośnie przy ul. Piłsudskiego 14 (działka 2183 i 2184/3) będący współwłasnością Cechu Rzemiosł Różnych w Krośnie i Muzeum Podkarpackiego w Krośnie, Dzielnicowy Dom Ludowy w Krośnie w Dzielnicy Polanka⁵⁹, ul. Decowskiego 46 wraz z bezpośrednio przylegającym otoczeniem, w tym park (działki nr 1181/1, 1181/2, 1179/2, 1213). W wyniku oględzin stwierdzono, iż ustalenia zawarte w *Programie* dotyczące działań infrastrukturalnych projektu znajdują potwierdzenie w rzeczywistości i wymagają rewitalizacji.

(akta kontroli str. 808 – 828)

5.

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego⁶⁰ obejmują aktualnie ok. 58% powierzchni administracyjnej miasta Krosna. Obszar rewitalizacji jest objęty w 83% ustaleniami mpzp które zostały sporządzone przed jego uchwaleniem tj. w: 1998 r. pn. „Łukasiewicza II”⁶¹, 2002 r. pn.: „Polanka II”⁶², 2003 r. pn.: „Śródmieście VII” ul. Krakowska⁶³, 2004 r. pn.: „Polanka I” ul. Zręcińska⁶⁴, 2006 r. pn.: „Polanka III”⁶⁵, i „Polanka IV”⁶⁶, 2008 r. pn.: „Śródmieście VIII”⁶⁷, 2010 r.

⁵⁸ Są to: ul. K. K. Baczyńskiego, ul. Batalionów Chłopskich, ul. B. Chrobrego, ul. Jesionowa, ul. ks. S. Decowskiego, ul. Krótka, ul. L. Kruczkowskiego, ul. Kryształowa, gen. S. Maczka, ul. Platynowa, ul. ks. J. Popieluszki, ul. gen. L. Rayskiego, ul. M. Skłodowskiej - Curie, ul. Szklarska, ul. Blich, ul. Legionów, ul. Podwale, ul. J. Słowackiego, ul. Kapucyńska, ul. Pawła z Krosna, ul. J. Piłsudskiego, ul. Rynek, ul. Zjazdowa, ul. Cementarna, ul. Kletówki, ul. T. Kościuszki, ul. Lniarska, ul. I. Łukasiewicza, ul. M. Mięśowicza, ul. gen. L. Okulickiego, ul. I. J. Paderewskiego, ul. Podkarpacka, ul. K. Pużaka, ul. J. Czuchry, ul. Kolejowa, ul. L. Lewakowskiego, ul. J. i S. Magurów, ul. R. Mielczarskiego, ul. Mirandoli Pika, ul. Naftowa, ul. Tysiąclecia, ul. Wolności, ul. W. Wróblewskiego, ul. Wyzwolenia.

⁵⁹ Dalej: „DDL”.

⁶⁰ Dalej: „mpzp”.

⁶¹ Uchwała Nr IV/42/98 Rady Miejskiej w Krośnie z dnia 29 grudnia 1998 r. ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 4, poz. 72 z dnia 25 marca 1999 r. zm. uchwałą Nr LXXI/1221/10 Rady Miasta Krosna z dnia 29 października 2010 r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 123 poz. 2413 z dnia 27 listopada 2010 r.

⁶² Uchwała Nr XLVIII/1062/02 Rady Miasta Krosna z dnia 7 października 2002 r. ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 76, poz. 1465 z dnia 26 listopada 2002 r.

⁶³ Uchwała Rady Miasta Krosna Nr XII/243/03 z dnia 26 września 2003 r. ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 146 poz. 1901 z dnia 27 października 2003 r. zm. uchwałą Nr LVI/1017/10 z dnia 26 lutego 2010 r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 26 poz. 589 z dnia 6 kwietnia 2010 r.

⁶⁴ Uchwała Nr XXII/486/04 Rady Miasta Krosna z dnia 31 sierpnia 2004 r. z późn. zm., tekst jednolity ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego poz. 2228 z dnia 11 sierpnia 2014 r.

⁶⁵ Uchwała Nr LIII/1003/06 Rady Miasta Krosna z dnia 26 lipca 2006 r. ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 107, poz. 1502 z dnia 25 sierpnia 2006 r. zm. uchwałą Nr XLIII/831/09 Rady Miasta Krosna z dnia 26 czerwca 2009 r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 60, poz. 1475 z dnia 30 lipca 2009 r., uchwałą Nr XL/847/17 Rady Miasta Krosna z dnia 28 lutego 2017 r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego poz. 1266 z dnia 3 kwietnia 2017 r. i uchwałą Nr XLII/908/17 Rady Miasta Krosna z dnia 28 kwietnia 2017 r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego poz. 2187 z dnia 7 czerwca 2017 r.

⁶⁶ Uchwała Nr LV/1015/06 Rady Miasta Krosna z dnia 30 sierpnia 2006 r. ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 126, poz. 1724 z dnia 11 października 2006 r., zm. uchwałą Nr III/41/14 Rady Miasta Krosna z dnia 30 grudnia 2014 r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego poz. 298 z dnia 9 lutego 2015 r.

⁶⁷ Uchwała Nr XXIX/507/08 Rady Miasta Krosna z dnia 28 sierpnia 2008 r. z późn. zm., tekst jednolity ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego poz. 2848 z dnia 3 listopada 2014 r.

pn. „Stare Miasto 1”⁶⁸, 2011 r. pn: „Przemysłowa I”⁶⁹, 2012 r. pn. „Przemysłowa II”⁷⁰, 2015 r. pn. „Białobrzegi VI”⁷¹, 2016 r. pn.: „Turaszówka IV” ul. Długa⁷², 2017 r. pn. „Przemysłowa III”⁷³ i „Przemysłowa III” część⁷⁴.

(akta kontroli str. 829 – 831, 838 – 839)

Naczelnik wyjaśniła, iż w związku z tym, że mpzp obejmują tereny, które w chwili sporządzania tych planów były już w znacznym stopniu zagospodarowane, uwarunkowania będące powodem wyznaczenia obszarów rewitalizacji zostały w nich uwzględnione. Projekty infrastrukturalne zapisane w Programie Rewitalizacji są zgodne z ustaleniami planów miejscowych. Również działania przewidywane w ramach projektów społecznych nie powinny naruszać ustaleń planów, ponieważ zawsze dopuszczalne są remonty istniejących obiektów, a ewentualne zmiany sposobu użytkowania wymagają zgodności z planem (celem dokonania zgłoszenia).

(akta kontroli str. 831)

Po 28 maja 2018 r. (przyjęcie Programu) wydano łącznie 6 decyzji o warunkach zabudowy⁷⁵ dla obszaru rewitalizacji nie posiadającego mpzp.

Budowa budynków mieszkalnych jednorodzinnych nie ma wpływu na realizację Programu. Planowane budynki mają powstać w sąsiedztwie istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i nie ingerują w przestrzeń publiczną.

(akta kontroli str. 839)

Naczelnik wyjaśniła, iż zagospodarowanie terenów w trybie braku planu odbywa się na podstawie wydawanych decyzji o warunkach zabudowy, które są wydawane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Z uwagi na specyfikę obszaru rewitalizacji nie objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nawiązanie do sąsiedniej zabudowy oraz uzgodnienia z Konserwatorem Zabytków projektów decyzji (jeśli dotyczą nieruchomości wpisanych do Rejestru Zabytków lub Gminnej Ewidencji Zabytków) gwarantują efektywne gospodarowanie przestrzenią. Rada Miasta Krosna do dnia dzisiejszego nie podjęła uchwały w sprawie ustalenia na terenie miasta Krosna zasad i warunków usytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz materiałów budowlanych, z jakich mogą być

⁶⁸ Uchwała Nr LXXII/1262/10 Rady Miasta Krosna z dnia 10 listopada 2010 r. ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Nr 118, poz. 2272 z dnia 22 listopada 2010 r. zm. uchwałą Nr XXXVII/735/16 Rady Miasta Krosna z dnia 25 listopada 2016 r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego poz. 4286 z dnia 22 grudnia 2016 r.

⁶⁹ Uchwała Nr XVIII/227/11 Rady Miasta Krosna z dnia 31 sierpnia 2011 r. z późn. zm., tekst jednolity ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego poz. 2227 z dnia 11 sierpnia 2014 r.

⁷⁰ Uchwała Nr XXVIII/445/12 Rady Miasta Krosna z dnia 29 maja 2012 r. ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego Poz. 1477 z dnia 3 lipca 2012 r. zm. uchwałą Nr LIX/1346/18 Rady Miasta Krosna z dnia 28 maja 2018 r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego poz. 2812 z dnia 19 czerwca 2018 r.

⁷¹ Uchwała Nr XIX/397/15 Rady Miasta Krosna z dnia 30 grudnia 2015 r. ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego poz. 625 z dnia 15 lutego 2016 r.

⁷² Uchwała Nr XXXVIII/790/16 Rady Miasta Krosna z dnia 29 grudnia 2016 r., ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego poz. 487 z dnia 7 lutego 2017 r.

⁷³ Uchwała Nr XLVI/963/17 Rady Miasta Krosna z dnia 28 czerwca 2017 r. ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego poz. 2754 z dnia 4 sierpnia 2017 r.

⁷⁴ Uchwała Nr LII/1152/17 Rady Miasta Krosna z dnia 29 listopada 2017 r. ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego poz. 4567 z dnia 21 grudnia 2017 r.

⁷⁵ Z dnia 12 czerwca 2018 r. dla inwestycji polegającej na budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego na części działki o nr. ewid. 787 położonej przy ul. gen. S. Maczka, obręb Polanka,

- z dnia 5 lipca 2018 r. dla inwestycji polegającej na zmianie sposobu użytkowania budynku biurowego na przedszkole na działce o nr. ewid. 722 położonej przy ul. Kościuszki, obręb Śródmieście,

- z dnia 23 lipca 2018 r. dla inwestycji polegającej na budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego na działce o nr. ewid. 759 położonej przy ul. gen. Maczka, obręb Polanka,

- z dnia 31 lipca 2018 r. dla inwestycji polegającej na budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego na części działki o nr. ewid. 693 położonej przy ul. Kletówki, obręb Śródmieście,

- z dnia 1 sierpnia 2018 r. dla inwestycji polegającej na budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego na działce o nr. ewid. 1612/1 położonej przy ul. ks. Kojdera, obręb Polanka,

- z dnia 25 września 2018 r. dla inwestycji polegającej na budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego na działce o nr. ewid. 744 położonej przy ul. gen. Maczka, obręb Polanka..

wykonane na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r. poz. 774).

(akta kontroli str. 831)

6.

Wizja zawarta w Programie odnosi się do wszystkich sfer i wszystkich zdiagnozowanych potrzeb na obszarze rewitalizacji.

Wizję określono jako: obszar rewitalizacji stanowiący płaszczyznę zrównoważonego rozwoju społecznego i gospodarczego. Nastawiony jest na potrzeby jego mieszkańców, dbając o ich integrację oraz dostęp do kultury, edukacji oraz bezpieczeństwa. Obszar rewitalizacji rozwija się w oparciu o kapitał społeczny, zapewniając wysoką jakość życia. Wizja określa zarówno odniesienie do aspektu społecznego jak i gospodarczego. Określa nastawienie na rozwój społeczny poprzez zaspokajanie zidentyfikowanych w diagnozie potrzeb mieszkańców.

Odniesienie do sfery społecznej w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych, uzależnionych od korzystania ze środków pomocy społecznej oraz wzmocnienia aktywnej integracji społecznej – odniesienie do projektów nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 14, 16 oraz 17.

Odniesienie do sfery przestrzenno-funkcjonalnej w zakresie udostępnienia atrakcyjnej powierzchni terenów obejmujących infrastrukturę rekreacyjno-sportową – odniesienie do projektów nr 8, 11, 12, 13 oraz 15.

Odniesienie do sfery środowiskowej w zakresie udostępnienia atrakcyjnych terenów zielonych – odniesienie do projektu nr 8.

Odniesienie do sfery technicznej w zakresie udostępnienia obiektów zabytkowych pełniących funkcje publiczne pod działalność społeczną, kulturalną, edukacyjną – odniesienie do projektu nr 8, 9, 10 i 15.

(akta kontroli str. 133 – 139, 839 - 840)

Szczegółowe określenie stopnia wpływu projektów na rozwiązanie zidentyfikowanych problemów przedstawiono w *Programie* z podziałem na problemy:

- społeczne tj.: starzenie się społeczeństwa, bezrobocie, uzależnienie od środków pomocy społecznej, wzmożona przestępczość, niska integracja społeczna,
- przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne i środowiskowe tj.: niewystarczające zagospodarowanie terenów (w tym zielonych) w infrastrukturę sportowo, rekreacyjno, wypoczynkową, zły stan techniczny, niska funkcjonalność obiektów użyteczności publicznej/obiektów zabytkowych, niedostosowanie obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych.

(akta kontroli str. 207 – 208, 840)

7.

W *Programie* jako główny cel wskazano, iż działania rewitalizacyjne wspierają mieszkańców obszaru rewitalizacji w budowaniu więzi społecznych oraz rozwoju, dostosowują przestrzeń publiczną do pełnionych funkcji oraz zwiększają dostęp jego mieszkańców do kultury i edukacji, a także rekreacji i wypoczynku.

Cel Strategiczny 1: Wzmocnienie integracji społecznej i aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji – odpowiadający zidentyfikowanym problemom przedstawionym w zakresie bezrobocia, uzależnienia od korzystania ze środków

pomocy społecznej, czy też obciążenia demograficznego, zakresie podwyższonego stopnia przestępczości, niskiej aktywności społecznej.

Cel operacyjny nr 1.1: Pobudzenie aktywności zawodowej mieszkańców; kierunki działania: rozwinięcie systemu szkoleń, kursów i doradztwa zawodowego; wspieranie inicjatyw przedsiębiorczości; tworzenie i rozwijanie miejsc opieki nad dziećmi.

Cel operacyjny nr 1.2: Wzrost integracji społecznej; kierunki działania: promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia; wspieranie działań integrujących wszystkie pokolenia mieszkańców; rozpowszechnianie wiedzy na temat praw obywatelskich.

Cel Strategiczny 2: Wsparcie dziedzictwa kulturowego poprzez remonty, modernizację, konserwację i nadanie nowych funkcji społecznym obiektom publicznym – odpowiadający zidentyfikowanym problemom obejmującym niską aktywność społeczną, niską funkcjonalność zabytkowych obiektów użyteczności publicznej.

Cel operacyjny 2.1: Zachowanie i popularyzacja lokalnej kultury oraz wsparcie działań społecznych instytucji kulturalnych; kierunki działania: organizacja przestrzeni dla działalności artystycznej i kulturalnej; rozwój innowacyjnej oferty obiektów kultury; prezentacja lokalnego dziedzictwa kulturowego.

Cel operacyjny 2.2: Wsparcie techniczne działalności instytucji społecznych; kierunki działania: doposażenie instytucji kultury w nowoczesny sprzęt; modernizacja i adaptacja pomieszczeń w budynkach użytkowanych przez instytucje społeczne.

Cel Strategiczny 3: Kształtowanie atrakcyjnej przestrzeni publicznej - odpowiadający zidentyfikowanym problemom w zakresie niewystarczającej jakości istniejących terenów sportowo-rekreacyjnych, zielonych.

Cel operacyjny 3.1: Przywrócenie nieruchomościom ich utraconej wartości; kierunki działania: modernizacja budynków zabytkowych na terenie obszaru rewitalizacji; poprawa stanu technicznego i funkcjonalności budynków użyteczności publicznej.

Cel operacyjny 3.2: Wsparcie publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystyczno-rekreacyjnej Miasta; kierunki działania: modernizacja istniejących obiektów rekreacyjno-wypoczynkowych; utworzenie nowej oferty rekreacyjno-wypoczynkowej w Mieście.

(akta kontroli str. 136 – 118, 840 - 841)

W *Programie* nie zawarto konkretnego punktu z opisem metody SMART⁷⁶. Założone cele spełniają standardy metody SMART:

- cele zostały dokładnie określone i sprecyzowane,
- do każdego z celów został przyporządkowany wskaźnik, dzięki któremu można w policzalny sposób sprawdzić czy cel został osiągnięty,
- każdy z interesariuszy *Programu*, który złożył fiskę Projektową został zapoznany z określonymi celami na etapie konsultacji społecznych, nie złożono wniosków o wprowadzenie zmian,

⁷⁶ Wyznaczanie celów tylko wtedy będzie skuteczną metodą, jeśli spełni kilka podstawowych warunków. Warunki te nazwano od pierwszych liter zasadą SMART. Cele muszą być: skonkretyzowane - należy je określać możliwie konkretnie, mierzalne - każdy cel musi mieć swój wskaźnik, na podstawie którego będzie oceniana jego realizacja, akceptowalne - pracownicy, którzy będą realizować cel, muszą go akceptować, inaczej nie zechcą go realizować, realne - posiadane zasoby muszą być wystarczające dla realizacji celu, terminowe - cele powinny posiadać termin wykonania. Źródło: Encyklopedia zarządzania, https://mfiles.pl/pl/index.php/Zasada_SMART

- zarówno Gmina Miasto Krosno jako operator rewitalizacji, jak i interesariusze – wnioskodawcy, składając fiszek zadeklarowali zasoby, które pozwolą im na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
- zarówno sam Program (określono ramy czasowe Programu jako 2016-2023), jak i każdy z projektów posiada określony termin realizacji i wykonania.

(akta kontroli str. 136 – 180, 190 – 192, 200 – 203, 228 – 267, 841)

Prezydent w odpowiedzi na pytanie: według danych GUS od 2015 r. w Polsce uległa zmianie sytuacja społeczno - gospodarcza tj. wzrosła zamożność, zmalała stopa bezrobocia, wzrosły wynagrodzenia, lepiej prosperują firmy, w szybkim tempie rozwija się gospodarka, - czy i jak te zmiany wpłynęły na procedury związane z Programem stwierdził, iż zgodnie z Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 dane zbierane do Programu dotyczyły głównie roku 2014. W marcu 2019 r. zatwierdzono sprawozdanie z monitoringu Programu. Jak wynika z analizy wskaźników na obszarze rewitalizacji zanotowano efekty w postaci: spadku liczby osób długotrwale bezrobotnych z 358 osób na koniec grudnia 2014 do 116 osób na koniec grudnia 2018 r. (dane Powiatowego Urzędu Pracy w Krośnie), spadku liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z 1023 osób na koniec grudnia 2014 r. do 900 osób na koniec grudnia 2018 r. (dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie). Wzrosła liczba podmiotów gospodarczych z 1823 na koniec grudnia 2014 r. do 1971 na koniec grudnia 2018 r. (dane Głównego Urzędu Statystycznego w Rzeszowie). Na podstawie danych można uznać, że sytuacja materialna mieszkańców obszaru rewitalizacji polepszyła się. Urząd Miasta Krosna już na etapie opracowania Programu zakładał mogące nastąpić zmiany, szczególnie w zakresie wyżej wymienionych wskaźników obrazujących sytuację społeczno-gospodarczą obszaru rewitalizacji. W procesie monitorowania ujęto zatem odpowiednie wskaźniki monitorujące. Stopień ich osiągnięcia będzie miał wpływ na aktualizację Programu w zakresie ewentualnego ujęcia nowych projektów skierowanych na rozwiązanie innych obszarów problemowych.

(akta kontroli str. 290 – 298)

Naczelnik stwierdziła, iż przyjęte w Programie zasady i kierunki działań wpłynęły na dotychczasowy sposób prowadzenia procesu rewitalizacyjnego w Mieście Krośnie. Do tej pory rewitalizacja realizowana była w oparciu o procesy inwestycyjne (m.in. projekt Rewitalizacja Zespołu Staromiejskiego w Krośnie), obecnie projekty i przedsięwzięcia opisane w Programie skupiają się na zidentyfikowanych problemach społecznych i skierowane są do konkretnych grup odbiorców. Należy zaznaczyć, że wszystkie projekty inwestycyjne będą w dłuższej perspektywie służyć realizacji działań społecznych poprzez realizację konkretnych działań opisanych w Programie.

(akta kontroli str. 832)

8.

W Programie przyjęto 7 projektów podstawowych społecznych⁷⁷ oraz 7 projektów podstawowych⁷⁸ infrastrukturalnych.

⁷⁷ Projekt nr 1: „KOGEL-MOGEL pozytywnie & twórczo wspieramy mieszkańców Krosna”.

Projekt nr 2: „Hejnalista Krośnieński”.

Projekt nr 3: „Akademia Edukacji Obywatelskiej”.

Projekt nr 4: „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie krośnieńskim”.

Projekt nr 5: „Aktywizacja osób powyżej 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie krośnieńskim”.

Projekt nr 6: „Wspieranie działań prewencyjnych Policji w Krośnie”.

Projekt nr 7: „Wsparcie bezrobotnych z terenu MOF Krosno zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą” - planowany do realizacji projekt strategiczny MOF Krosno w ramach przedsięwzięcia „Poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej na terenie MOF Krosno”.

Każdy z projektów został przedstawiony za pomocą danych zawierających: tytuł projektu, podmiot projektu, lokalizację projektu, powiązanie z celami *Programu*, szacunkowy koszt, potencjalne źródło finansowania, planowany termin realizacji, zjawiska kryzysowe jakie rozwiąże realizacja projektu na obszarze rewitalizacji, planowane efekty, główny problem postawiony w koncepcji projektu, cel projektu, koncepcję projektu, komplementarność z innymi projektami ujętymi w *Programie*, sposoby oceny i mierzenia rezultatów projektu, wskaźniki rezultatu, wskaźniki produktu oraz w przypadku projektów zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji uzasadnienie dotyczącego zasadności ujęcia ich w *Programie*.

W każdym z opisów projektu zawarto opis planowanych wskaźników rezultatu i/lub produktu, podano odpowiednio nazwę wskaźnika, wartość docelową oraz źródło danych będących podstawą weryfikacji. Każdy z projektów zawiera również opis powiązania z poszczególnymi celami *Programu*, zjawiska kryzysowe, które zostaną rozwiązane poprzez realizację projektu oraz planowany efekt rewitalizacji.

Wszystkie projekty zawierały odniesienie do zjawisk kryzysowych, jakie rozwiąże realizacja projektu na obszarze rewitalizacji. Opisane w poszczególnych projektach zjawiska są zbieżne ze zidentyfikowanymi problemami. Dodatkowo każdy z projektów zawiera odniesienie do wyznaczonych celów *Programu* ze wskazaniem stopnia wpływu tj. czy jest to wpływ pośredni czy bezpośredni.

(akta kontroli str. 118 – 132, 144 – 180, 841 - 843)

9.

W *Programie* ujęto 3 projekty uzupełniające/pozostałe, tj.:

- *Utworzenie Centrum edukacyjno-kulturalno-sportowego na osiedlu Traugutta* – projekt bezpośrednio wpisuje się w cel 2 Wsparcie dziedzictwa kulturowego poprzez remonty, modernizację, konserwację i nadanie nowych funkcji społecznych obiektom publicznym – kierunki działań: organizacja przestrzeni dla działalności artystycznej i kulturalnej, rozwój innowacyjnej oferty obiektów kultury, prezentacja lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz cel 3 Kształtowanie atrakcyjnej przestrzeni publicznej – kierunki działań: modernizacja budynków zabytkowych na terenie obszaru rewitalizacji, poprawa stanu technicznego i funkcjonalności budynków użyteczności publicznej.

- *Przebudowa i rozbudowa Sali koncertowej Zespołu Szkół Muzycznych w Krośnie* – projekt bezpośrednio wpisuje się w cel 2 Wzmocnienie integracji społecznej i aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji – organizacja przestrzeni dla działalności artystycznej i kulturalnej, rozwój innowacyjnej oferty obiektów kultury, prezentacja lokalnego dziedzictwa kulturowego.

- *Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości na terenie Gminy Miasto Krosno* – projekt bezpośrednio wpisuje się w cel 1 - Wzmocnienie integracji społecznej i aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji – rozwinięcie systemu szkoleń, kursów i doradztwa zawodowego; wspieranie inicjatyw przedsiębiorczości.

Planowy efekt realizacji każdego z projektów jest spójny z celami, kierunkami działań oraz wizją obszaru. Każdy z projektów zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji zawiera uzasadnienie dotyczącego zasadności ujęcia ich w *Programie*.

⁷⁸ Projekt nr 8: „Rewitalizacja obiektów użyteczności publicznej w celu nadania im nowej funkcji społecznej”.

Projekt nr 9: „Modernizacja zabytkowego dworca PKP na potrzeby funkcjonowania ETNOCENTRUM Ziemi Krośnieńskiej”.

Projekt nr 10: „Remont i rozbudowa Muzeum Rzemiosła w Krośnie - stworzenie galerii tradycji tkackich i zegarmistrzowskich”.

Projekt nr 11: „Budowa boiska treningowego przy ul. Legionów w Krośnie”. Podmiot realizujący: Gmina Miasto Krosno.

Projekt nr 12: „Modernizacja stadionu sportowego przy ul. Legionów w Krośnie”. Podmiot realizujący: Gmina Miasto Krosno.

Projekt nr 13: „Modernizacja kompleksu "Orlik" przy ul. Legionów w Krośnie”. Podmiot realizujący: Gmina Miasto Krosno.

Projekt nr 14: „Żłobek Miejski w Krośnie”. Podmiot realizujący: Gmina Miasto Krosno.

10.

Rada Miasta nie podejmowała uchwały w sprawie ustanowienia na obszarze rewitalizacji Specjalnej Strefy Rewitalizacji, ponieważ Program nie był opracowany na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji⁷⁹.

11.

Dla projektów/przedsięwzięć podstawowych i pozostałych ujętych w *Programie* zachowano mechanizmy służące zapewnieniu komplementarności, kompleksowości i koncentracji, które przedstawiono w *Programie*. Opisano komplementarność przestrzenną (projekty realizowane są na skoncentrowanym obszarze), problemową (projekty mają na celu kompleksowe rozwiązywanie problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji), proceduralną – instytucjonalną (komplementarność ta została zapewniona poprzez określenie instrumentów wdrażania i zmiany *Programu*), międzyokresową (projekty częściowo stanowią kontynuację działań rozpoczętych w poprzednim *Lokalnym Programie Rewitalizacji na lata 2009 - 2015*) oraz źródeł finansowania (komplementarność została zapewniona poprzez rozplanowanie realizacji działań z wykorzystaniem różnego rodzaju instrumentów finansowych np. EFRR, EFS).

Program ujmuje działania zaplanowane do rewitalizacji w sposób kompleksowy, zapewniający efekt synergii poszczególnych działań, tj. zaplanowano działania zarówno inwestycyjne (projekty od nr 8 do nr 17) jak i miękkie – społeczne (projekty od nr 1 do nr 7). W planowanych projektach zachowano komplementarność przestrzenną, tj. realizację projektów zaplanowano na jednym spójnym obszarze rewitalizacji obejmującym Dzielnicę Polanka i Śródmieście oraz Osiedla Tysiąclecia i Południe. W *Programie* zapewniono również komplementarność finansową, przyjmując realizację projektów z wykorzystaniem różnych źródeł finansowania, tj. EFS (projekt nr 1, 4, 5, 7, 14), EFRR (projekty nr 8, 9, 10, 15, 16, 17), środków własnych Wnioskodawców (projekty nr 2, 3, 6.); środków budżetu państwa – programów krajowych (projekt nr 11, 12, 13). Każdy z projektów ma bezpośrednie lub pośrednie oddziaływanie na rozwiązanie problemów i zjawisk kryzysowych określonych w *Programie*, co gwarantuje zachowanie komplementarności problemowej. Zarówno przyjęty system opracowania *Programu* jak i jego wdrażania, monitorowania i zarządzania pozwala na zachowanie komplementarności proceduralno-instytucjonalnej i bieżące reagowanie na zmieniającą się sytuację. Przy planowaniu projektów zachowaniu również zasadę komplementarności międzyokresowej poprzez kontynuację projektów infrastrukturalnych na określonej przestrzeni (projekty nr 8, 9 i 10). *Program* złożony z różnorodnych projektów warunkuje osiągnięcie kompleksowości, tj. synchronizacji efektów i ich oddziaływania na sytuację kryzysową.

(akta kontroli str. 118 – 136, 144 - 180, 204 – 216, 874 - 876)

W *Programie* ujęto 2 projekty poza obszarem rewitalizacji (projekty uzupełniające/pozostałe), w tym:

Projekt nr 15 - *Utworzenie Centrum edukacyjno-kulturalno-sportowego na osiedlu Traugutta* – projekt bezpośrednio wpisuje się w cel 2 Wsparcie dziedzictwa kulturowego poprzez remonty, modernizację, konserwację i nadanie nowych funkcji społecznym obiektom publicznym – kierunki działań: organizacja przestrzeni dla

⁷⁹ Dz.U. z 2018 r. poz. 1398.

działalności artystycznej i kulturalnej, rozwój innowacyjnej oferty obiektów kultury, prezentacja lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz cel 3 Kształtowanie atrakcyjnej przestrzeni publicznej – kierunki działań: modernizacja budynków zabytkowych na terenie obszaru rewitalizacji, poprawa stanu technicznego i funkcjonalności budynków użyteczności publicznej.

Jako uzasadnienie lokalizacji projektu poza obszarem rewitalizacji podano, iż Osiedle Traugutta zlokalizowane jest w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji, przez co jego mieszkańcy będą mieli łatwy dostęp do Centrum. Zaplecze sportowe Miasta skupia się w obrębie Dzielnicy Śródmieście - inwestycja będzie więc wsparciem dla istniejących obszarów rekreacyjno-wypoczynkowych, których w Mieście jest niewiele. Na Osiedlu Traugutta zdiagnozowano problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, gospodarczej oraz środowiskowej. Realizacja tego projektu przyczyni się do poprawy integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale także pozytywnie wpłynie na problemy Osiedla Traugutta.

Głównym celem projektu ma być ograniczenie problemów społecznych na terenach zdegradowanych i podniesienie jakości życia mieszkańców osiedla Traugutta poprzez stworzenie bogatej oferty zajęć edukacyjno-kulturalno-sportowych. Projekt ma się przyczynić do aktywnego procesu rewitalizacji w zakresie społecznym, technicznym oraz przestrzenno-funkcjonalnym.

Projekt nr 17 - *Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości na terenie Gminy Miasto Krosno* – projekt bezpośrednio wpisuje się w cel 1 - Wzmocnienie integracji społecznej i aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji – rozwinięcie systemu szkoleń, kursów i doradztwa zawodowego, wspieranie inicjatyw przedsiębiorczości.

Jako uzasadnienie lokalizacji projektu poza obszarem rewitalizacji podano, iż Inkubator przedsiębiorczości zlokalizowany będzie na terenie Osiedla Traugutta, dzięki czemu mieszkańcy obszaru rewitalizacji będą mieli do niego łatwy dostęp. Zmniejszająca się liczba mieszkańców oraz znaczny udział osób bezrobotnych na obszarze rewitalizacji są jednymi z głównych jego problemów, stąd istotne jest wsparcie dla osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą.

Planowy efekt realizacji każdego z projektów jest spójny z celami, kierunkami działań oraz wizją obszaru. Każdy z projektów zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji zawiera uzasadnienie dotyczące zasadności ujęcia ich w *Programie*.

W ramach kompletności międzyokresowej wykazano przedsięwzięcia zrealizowane, ujęte w *Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Krosna na lata 2009-2015*. Przedsięwzięcia te realizowane były w dzielnicach objętych rewitalizacją również w tym okresie tj. Dzielnica Śródmieście oraz Tysiąclecia. Zrealizowano następujące działania o charakterze infrastrukturalnym tj.:

- *Rewitalizację Zespołu Staromiejskiego w Krośnie* - działanie w ramach RPO WP 2007 - 2013 7.1 - Rewitalizacja miast,

- *Modernizację budynków mieszkalnych wielorodzinnych w Krośnie (Osiedle Grota – Roweckiego, Osiedle Tysiąclecia)* - działanie w ramach RPO WP 2007 - 2013 7.1 - Rewitalizacja miast,

- *Odnowę architektoniczną zabudowy Osiedla Tysiąclecia w Krośnie* - działanie w ramach RPO WP 2007 - 2013 7.1 - Rewitalizacja miast,

- *Przebudowę i rozbudowę części „A” i „B” Komendy Miejskiej Policji w Krośnie* – środki własne.

Realizacja przeprowadzonych działań kontynuowana będzie poprzez projekty rewitalizacyjne o charakterze infrastrukturalnym wykazujące powiązania przestrzenne, tj.: projekt Nr 8 - *Rewitalizacja obiektów użyteczności publicznej w celu nadania im nowej funkcji społecznej*, projekt nr 9 - *Modernizacja*

zabytkowego dworca PKP na potrzeby funkcjonowania ETNOCENTRUM Ziemi Krośnieńskiej, projekt nr 10 - Remont i rozbudowa Muzeum Rzemiosła w Krośnie.

12.

Na etapie procesu diagnozowania i opracowania Programu zapewniono udział różnych grup interesariuszy, co szczegółowo opisano w pkt 3 (części B) wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 228 -267, 876)

Zgodnie z założeniami *Programu* udział interesariuszy na etapie procesu wdrażania, monitoringu i ewaluacji zaplanowano poprzez organizację spotkań informacyjnych, udzielanie informacji itp. Interesariuszy rewitalizacji określono jako: mieszkańców miasta, mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz właścicieli, użytkowników nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdujących się na tym obszarze, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze miast działalność gospodarczą, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze miasta działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, organy władzy publicznej, inne podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji usprawnienia Skarbu Państwa.

Forum Lokalne stanowi w tym przypadku pierwszy kontakt z mieszkańcami, gdyż jego uczestnicy mają na co dzień kontakt z mieszkańcami i znają potrzeby poszczególnych grup społecznych np. MOPR, Radni poszczególnych dzielnic i osiedli. Mieszkańcy mają zgłaszać swoje uwagi za pośrednictwem przedstawicieli forum lub bezpośrednio do Urzędu.

(akta kontroli str. 191 – 195, 228 -229, 876 - 877)

13.

W Programie zawarto szacunkowe ramy finansowe dla każdego z projektów.

W Programie ujęto projekty planowane do realizacji ze środków RPO WP 2014-2020 tj.:

- Projekt nr 1 - *KOGEL-MOGEL pozytywnie&twórczo wspieramy mieszkańców Krosna* – Oś priorytetowa VIII; Działanie 8.2.

- Projekt nr 7 - *Wsparcie bezrobotnych z terenu MOF Krosno zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą* - planowany do realizacji projekt strategiczny MOF Krosno w ramach przedsięwzięcia "Poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej na terenie MOF Krosno" – Oś priorytetowa VII, Działanie 7.3.

- Projekt nr 8 - *Rewitalizacja obiektów użyteczności publicznej w celu nadania im nowej funkcji społecznej* – Oś priorytetowa VI, Działanie 6.3

Projekt nr 14 - *Żłobek Miejski w Krośnie* – Oś priorytetowa 7, działanie 7.4

Projekt nr 17 - *Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości na terenie Gminy Miasta Krosno* - projekt strategiczny MOF Krosno w ramach przedsięwzięcia "Poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej na terenie MOF Krosno" – Oś priorytetowa I; Działanie 1.3.

Jako potencjalne źródła finansowe wskazano: EFRR, EFS, FS, fundusze pozabudżetowe dla NGO⁸⁰, środki prywatne; wolontariat, budżet państwa, środki

⁸⁰ Organizacja pozarządowa (ang. *non-government organization*) – organizacja działająca na rzecz wybranego interesu i niedziałająca w celu osiągnięcia zysku. Źródło: Wikipedia: https://pl.wikipedia.org/wiki/Organizacja_pozarz%C4%85dowa.

własne, Program Rozwoju Ponadlokalnej Infrastruktury Sportowej, Program Modernizacji Infrastruktury Sportowej.

(akta kontroli str. 182 - 191, 877)

Prezydent w odpowiedzi na pytanie: na podstawie czego w *Programie* wskazano jako potencjalne źródła finansowe: EFRR, EFS, FS, fundusze pozabudżetowe dla NGO, środki prywatne; wolontariat, budżet państwa, środki własne, Program Rozwoju Ponadlokalnej Infrastruktury Sportowej, Program Modernizacji Infrastruktury Sportowej, stwierdził iż, *wskazane potencjalne źródła finansowania w zakresie EFRR, EFS, FS, budżetu państwa, Programu Rozwoju Ponadlokalnej Infrastruktury Sportowej czy też Programu Modernizacji Infrastruktury Sportowej zostały wpisane na podstawie bieżącej analizy możliwości dofinansowania zadań określonych w poszczególnych wspólnotowych i krajowych programach pomocowych. Wzięto pod uwagę dostępne środki, zakres rzeczowy projektów oraz harmonogramy naboru wniosków w poszczególnych programach. Odnosnie wskazanych funduszy pozabudżetowych dla NGO, środków prywatnych, wolontariatu, czy też środków własnych Gminy brano pod uwagę możliwość realizacji projektu „siłami własnymi” lub ze środków dostępnych, np. w ramach konkursów na realizację zadań gminy. Jak wykazano w sprawozdaniu z monitoringu dotychczasowe wykorzystanie wskazuje na prawidłowe określenie potencjalnych źródeł finansowania poszczególnych projektów. Dotyczy to zarówno projektów, które zostały już zakończone, jak i projektów w trakcie realizacji.*

(akta kontroli str. 290 - 298)

14.

Procesu wdrażania i zarządzania został szczegółowo przedstawiony w *Programie*. Zawarto informacje odnośnie partycypacji społecznej na etapie diagnozowania i programowania rewitalizacji w Gminie oraz przedstawiono szczegółową strukturę zarządzania *Programem*. Struktura ta obejmuje poziom decyzyjny i wdrożeniowy, w ramach którego działają Prezydent Miasta Krosna, Rada Miasta Krosna, Wydział Rozwoju Miasta i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Krosna oraz Forum Lokalne.

Głównymi stronami współpracującymi przy zarządzaniu i wdrażaniu *Programu* są Prezydent, Rada Miasta, Forum Lokalne oraz na poziomie wykonawczym Wydział Rozwoju Miasta i Obsługi Inwestorów Urzędu. Prezydent odpowiada za ogólną koordynację prac nad opracowaniem, wdrożeniem, monitoringiem i ewaluacją *Programu*. Rada Miasta Krosna uchwała *Program* i jego ewentualne aktualizacje oraz w razie potrzeby inne uchwały związane z realizacją zadań. Wydział Rozwoju Miasta i Obsługi Inwestorów jest bezpośrednio odpowiedzialny za zarządzanie *Programem* – prowadzi monitoring realizacji w postaci corocznych i końcowych raportów, współpracuje z bieżącymi i przyszłymi beneficjentami, zbiera nowe propozycje projektów. Wydział ten jest również odpowiedzialny za włączenie interesariuszy *Programu* w procesy wdrażania oraz monitoring (m.in. poprzez prowadzenie spotkań, udzielanie informacji, udostępnienie informacji o raportach z monitoringu). Forum Lokalne stanowi jednostkę opiniodawczą, a interesariusze wchodzący w skład Forum Lokalnego są źródłem informacji o sytuacji społeczno-gospodarczej oraz o zmianach, które zaszły na obszarze rewitalizacji.

Zgodnie z harmonogramem realizacji *Programu* zaplanowano na:

- październik 2017 r.- podjęcie uchwały przez Radę Miasta Krosna w sprawie aktualizacji *Programu*,

- styczeń - grudzień 2018 r. - realizację poszczególnych projektów rewitalizacyjnych,
- styczeń 2019 r. - opracowanie sprawozdania z realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych za rok 2018,
- styczeń - grudzień 2019 r. - realizację poszczególnych projektów rewitalizacyjnych,
- styczeń 2020 r. - opracowanie sprawozdania z realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych za rok 2019,
- styczeń - grudzień 2020 r. – realizację poszczególnych projektów rewitalizacyjnych,
- IV kwartał 2020 r. - przystąpienie do oceny realizacji *Programu*,
- I kwartał 2021 r. - przystąpienie do aktualizacji *Programu* na wniosek Prezydenta Miasta Krosna (decyzja o przystąpieniu do aktualizacji *Programu* zostanie podjęta przez Prezydenta w oparciu o ocenę realizacji *Programu*),
- III kwartał 2021 r. - podjęcie uchwały przez Radę Miasta Krosna w sprawie aktualizacji *Programu*,
- IV kwartał 2023 r. - przystąpienie do opracowania sprawozdania końcowego z realizacji *Programu*.

(akta kontroli str. 191 - 195, 878)

15.

Przyjęty w *Programie* system monitorowania i oceny określa podmioty, które powinny brać udział we wdrażaniu i monitorowaniu realizacji *Programu* (w tym: Prezydent, Rada Miasta, Wydział Rozwoju Miasta i Obsługi inwestorów, Forum lokalne, beneficjenci programu, pozostali interesariusze). Określono formy w jakich powinno przebiegać monitorowanie *Programu*, tj. monitoring rzeczowy – realizacji inwestycji, projektów określonych w *Programie* wraz z przypisanymi do nich wskaźnikami; monitoring finansowy obejmujący faktyczne koszty realizacji poszczególnych inwestycji oraz źródła ich finansowania (informacje zbierane na podstawie sprawozdań z realizacji projektów). System monitorowania obejmować ma również wskaźniki (każdy ze wskaźników wskazanych w *Programie* został przyporządkowany do celów *Programu*), określono nazwy wskaźników, jednostki miary źródła danych, wartości bazowe oraz docelowe. System ten ma pozwolić na porównanie danych i prawidłową ich interpretację.

(akta kontroli str. 195 – 203, 879 - 880)

Wskaźniki monitoringu przyjęte w *Programie* to:

- Wskaźniki odnoszące się do Celu 1. Wzmocnienie integracji społecznej i aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji, przyjęte w *Programie* to: Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania; Udział dzieci w wieku do 3 lat w ludności w wieku przedprodukcyjnym według faktycznego miejsca zamieszkania; Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania; Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem; Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania; Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 100 osób wg miejsca zamieszkania; Liczba stwierdzonych przestępstw na 100 osób wg miejsca zamieszkania; Frekwencja w wyborach do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego: rady gminy na terenie województwa podkarpackiego; Liczba zarejestrowanych

podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania - obszar miejski; Liczba nowozarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania - obszar miejski.

- Wskaźniki odnoszące się do Celu 2 Wsparcie dziedzictwa kulturowego poprzez remonty, modernizację, konserwację i nadanie im nowych funkcji społecznych obiektom publicznym to: Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania.

- Wskaźniki odnoszące się do Celu 3 Kształtowanie atrakcyjnej przestrzeni publicznej to: Powierzchnia parków miejskich w na 1 mieszkańca w dzielnicy/osiedla (ha).

System określa również procedurę okresowej aktualizacji *Programu* obejmującą dane na temat tego, kto może składać wnioski o aktualizację, kto dokonuje ich weryfikacji, kto opiniuje wnioski oraz w przypadku zatwierdzenia określa warunki aktualizacji, uchwalenia i podania do publicznej wiadomości.

(akta kontroli str. 195 – 203, 879 - 880)

16.

Na podstawie zapisów rejestru skarg i wniosków stwierdzono, iż do Urzędu nie wpływały skargi lub wnioski związane z diagnozowaniem, opracowaniem, wdrażaniem lub monitoringiem *Programu*.

Na podstawie zapisów książki kontroli oraz dostępnych protokołów kontroli stwierdzono, iż w Urzędzie nie prowadzono kontroli związanych z procesem rewitalizacji.

Program opiniowany był przez Radę Miasta Krosna bez dodatkowych wyjaśnień.

(akta kontroli str. 881 - 882)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Urząd nie powinien dopuszczać do zapisania w Umowie treści zapisu § 7 ust.10, gdyż celem dokonania przez zamawiającego odbioru danego zadania/zlecenia winno być w szczególności sprawdzenie jakości przekazanej dokumentacji. Zwolnienie się z obowiązku rzetelnego dokonania odbioru zadania/zlecenia może skutkować, iż Urząd dokona takiego odbioru, które nie spełnia warunków Umowy. W kontrolowanym przypadku opracowany *Program* został dwukrotnie negatywnie zaopiniowany przez Instytucję Zarządzającą RPO WP, a korekty nanoszone były przez wykonawcę do czasu likwidacji firmy, tj. do grudnia 2017 r. Kolejne poprawki wprowadzane były przez pracowników Urzędu. Skutkiem otrzymania dwóch negatywnych ocen było niezatwierdzenie sprawozdania końcowego dla projektu na opracowanie *Programu*. W konsekwencji, Miasto nie otrzymało dotacji na opracowanie *Programu* w kwocie 53.766 zł, ale *Program* opracowano z własnych środków. Zatwierdzając *Program*, Urząd Marszałkowski wskazał na zagadnienia wymagające poprawy przy najbliższej jego aktualizacji.

(akta kontroli str. 290 – 298, 350 – 360, 367 – 371a)

2. Urząd nie wystąpił niezwłocznie o zapłatę kary umownej, z tytułu uzyskania negatywnej oceny *Programu* i nie dochodził związanych z tym należności przez

okres od sierpnia 2017 r. do stycznia 2019 r. Działania takie podjęto dopiero w trakcie trwającej kontroli NIK.

(akta kontroli str. 290 – 298, 389 – 413, 897 - 900)

3. Urząd nie posiadał aktualnego gminnego programu opieki nad zabytkami, do czego zobowiązuje art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*. Zgodnie z art. 87 ust. 1 cyt. ustawy, wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat gminny program opieki nad zabytkami. Podstawą do sporządzenia tego programu jest ewidencja zabytków (art. 21 cyt. ustawy). Zgodnie z art. 87 ust. 3 ww. ustawy gminny program opieki nad zabytkami przyjmuje rada gminy, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków.

(akta kontroli str. 902 - 935)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, iż *Program* został opracowany na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 o *samorządzie gminnym*, zgodnie z *Wytycznymi Ministra Rozwoju* oraz w oparciu o *Instrukcję przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach regionalnego programu operacyjnego województwa podkarpackiego na lata 2014-2020*. Urząd zlecił jego przygotowanie Wykonawcy wyłonionemu zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*. Opracowany *Program* został odebrany przez Urząd w dniu 3 marca 2017 r. i wypłacono ustalone wynagrodzenie w wysokości 46.700 zł. Zgodnie z zawartą Umową z Wykonawcą, Urząd nie był zobowiązany do dokonania sprawdzenia jakości przekazanej dokumentacji przy jej odbiorze, gdyż niewłaściwie określono związane z tym warunki. Jak wykazała kontrola, odebrany przez Urząd *Program* dwukrotnie uzyskał negatywną opinię *Zespołu ds. rewitalizacji*, co spowodowało, iż Urząd nie uzyskał przyznanej refundacji w kwocie 53.766 zł. Pomimo, iż Wykonawca wycofał się w grudniu 2017 r. ze współpracy z Urzędem, to dopiero w dniu 8 stycznia 2019 r. Miasto wystąpiło o zapłatę kary umownej. W wyniku tych działań zawarto ugodę i wyegzekwowano 50% należnej kary umownej, tj. kwotę 7.011 zł. NIK zwraca uwagę, że działania w tym zakresie podjęto dopiero w trakcie trwania kontroli NIK i wobec zbliżającego się terminu przedawnienia roszczeń wynikających z Umowy. Zdaniem NIK, dochodzenie należności powinno polegać na ich realnym i niezwłocznym egzekwowaniu, a nie odkładaniu takich działań na przyszłość, co zwiększa ryzyko ich nieuzyskania czy przedawnienia.

Program w dniu 11 września 2018 r. został ujęty w Wykazie Programów Rewitalizacji Województwa Podkarpackiego i w tym dniu Zespół ds. Rewitalizacji stwierdził, że mimo jego pozytywnej oceny przy jego najbliższej aktualizacji należy skorygować wskazane w błędy, które to do zakończenia kontroli NIK nie zostały poprawione.

NIK stwierdza, iż *Program* zawierał opis powiązań z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy. Brak było jednak – mimo obowiązku wynikającego z art. 87 ust. 1 ustawy *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* – w okresie objętym kontrolą aktualnego gminnego programu opieki nad zabytkami.

Z punktu widzenia realizacji *Programu*, szczególnie ważnym dokumentem jest gminny program opieki nad zabytkami, gdyż w ramach zadań przewidzianych do wykonania w ramach *Programu*, były projekty dotyczące zabytkowych obiektów Muzeum Rzemiosła i Muzeum Podkarpackiego.

NIK zwraca uwagę, iż prawidłowe opracowanie i rzetelne wdrażanie oraz monitorowanie dokumentów planistyczno-strategiczných może mieć wpływ na realizację *Programu*. Pomiędzy dokumentami strategicznymi różnego stopnia i w ramach ich realizacji, powinna zachodzić spójność i komplementarność, tak aby

umożliwić wzmocnienie podejmowanych działań oraz uzyskanie dodatkowych korzyści i zapewnić bardziej racjonalne wydatkowanie środków.

Nie zachodziły wymogi do sporządzenia oceny oddziaływania na środowisko. Przeprowadzono diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych, określono skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz zasięgi przestrzenne obszaru rewitalizacji. Wyznaczono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Obszar rewitalizacji wpisywał się w ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Kontrola wykazała, iż w *Programie* zawarto wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. Podstawowe projekty rewitalizacyjne ujęte w *Programie* zawierały kompletne dane i były zgodne z celami i kierunkami rewitalizacji. Ponadto w *Programie* zawarto indykatywne ramy finansowe przedsięwzięć planowanych, podstawowych i pozostałych z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł. Stwierdzono, iż dla projektów/przedsięwzięć podstawowych i pozostałych ujętych w *Programie* zachowano mechanizmy służące zapewnieniu komplementarności, kompleksowości i koncentracji. Ponadto na etapie procesu diagnozowania i opracowania *Programu* zapewniono udział różnych grup interesariuszy. W *Programie* zawarto informacje odnośnie partycypacji społecznej na etapie diagnozowania i programowania rewitalizacji oraz określono strukturę zarządzania *Programem*. Przedstawiono również system monitorowania i oceny *Programu*.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

2. Realizacja założeń przyjętych w *Programie*.

1.

W *Programie* zapisano, iż stronami współpracującymi przy jego zarządzaniu i wdrażaniu są Prezydent, Rada Miasta, Forum Lokalne oraz na poziomie wykonawczym Wydział Rozwoju Miasta i Obsługi Inwestorów Urzędu.

(akta kontroli str. 191 - 195, 878, 884)

Podział obowiązków związanych z realizacją poszczególnych zadań związanych z rewitalizacją w ramach Urzędu został określony w zarządzeniu⁸¹ Prezydenta z dnia 26 stycznia 2017 r. w sprawie powołania *Zespołu do spraw rewitalizacji*.

Zarządzeniem powołano zespół w składzie:

- 1) Zastępca Prezydenta Miasta Krosna – Przewodniczący Zespołu;
- 2) Naczelnik Wydziału Rozwoju Miasta i Obsługi Inwestorów – Członek Zespołu;

Zakres odpowiedzialności: rozpatrywanie zgłoszonych pomysłów/uwag w ramach konsultacji społecznych; ocena zgłoszonych projektów rewitalizacyjnych; aktywne uczestnictwo w przedsięwzięciach związanych z partycypacją społeczną.

- 3) Inspektor w Wydziale Rozwoju Miasta i Obsługi Inwestorów – Członek Zespołu – Koordynator ds. procesu przygotowania programu rewitalizacji;

Zakres odpowiedzialności: monitoring i ewaluacja merytoryczna projektu w zakresie akceptowania i bieżącego sprawdzania sprawozdań Wykonawcy Programu z realizacji umowy; zbieranie danych będących w wyłącznej dyspozycji Urzędu Miasta Krosna oraz gromadzenie danych niezbędnych do opracowania Programu; monitoring i ewaluacja prac ekspertów – Wykonawcy, rozpatrywanie zgłoszonych pomysłów/uwag w ramach konsultacji społecznych; ocena zgłoszonych projektów rewitalizacyjnych; aktywne uczestnictwo w przedsięwzięciach związanych z partycypacją społeczną; sprawozdawczość, monitoring i rozliczenie projektu; przygotowanie procedur zamówień publicznych.

⁸¹ nr 743/17

4) Inspektor w Wydziale Planowania Przestrzennego i budownictwa – Członek Zespołu;

Zakres odpowiedzialności: rozpatrywanie zgłoszonych pomysłów/uwag w ramach konsultacji społecznych; ocena zgłoszonych projektów rewitalizacyjnych; aktywne uczestnictwo w przedsięwzięciach związanych z partycypacją społeczną.

5) Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia – Członek Zespołu;

Zakres odpowiedzialności: rozpatrywanie zgłoszonych pomysłów/uwag w ramach konsultacji społecznych, ocena zgłoszonych projektów rewitalizacyjnych, aktywne uczestnictwo w przedsięwzięciach związanych z partycypacją społeczną, współpraca z jednostkami podległymi – Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, w zakresie diagnozy problemów i projektów.

Zespół do spraw rewitalizacji m.in. przygotował postępowanie na wybór Wykonawcy Programu, prowadził nadzór nad realizacją prac prowadzonych przez Wykonawcę. Pozyskiwał dane będące w posiadaniu zarówno Urzędu jak i innych instytucji, niezbędne do wdrażania Programu. Ponadto opracowano sprawozdanie z realizacji Programu jak i prowadzono jego monitoring.

(akta kontroli str. 364 - 366)

2.

Spośród zaplanowanych 14 projektów podstawowych zrealizowano 4 projekty nr: - 4 *Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie krośnieńskim*, - 5 *Aktywizacja osób powyżej 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie krośnieńskim* – oba zrealizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie, - 6 *Wspieranie działań prewencyjnych Policji w Krośnie „Bezpieczeństwo na przejściach dla pieszych w Mieście Krośnie”* zrealizowany wspólnie przez Komendę Miejską Policji w Krośnie i Urząd, - 11 *Budowa boiska treningowego przy ul. Legionów w Krośnie* zrealizowany przez Urząd.

Kolejne 4 projekty (3 podstawowe i 1 uzupełniający) były w trakcie realizacji nr: - 8 *Rewitalizacja obiektów użyteczności publicznej w celu nadania im nowej funkcji społecznej* realizowany wspólnie przez Urząd, Muzeum Podkarpackie w Krośnie i Cech Rzemiosł Różnych w Krośnie, - 9 *Modernizacja zabytkowego dworca PKP na potrzeby funkcjonowania ETNOCENTRUM Ziemi Krośnieńskiej* - projekt strategiczny MOF Krosno realizowany przez Urząd, - 14 *Żłobek Miejski w Krośnie* realizowany przez Urząd, - 17 *Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości na terenie Gminy Miasta Krosno* - projekt strategiczny MOF Krosno w ramach przedsięwzięcia "Poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej na terenie MOF Krosno" realizowany przez Urząd.

W przypadku pozostałych 9 projektów na dzień zakończenia kontroli nie pozyskano środków umożliwiających ich realizację zgodnie z założeniami określonymi w harmonogramie realizacji. W przypadku projektów Nr: 1 i 7 wnioski mają być złożone w konkursie który zgodnie z harmonogramem naboru RPO WP 2014-2020 ma być ogłoszony w 2019 r., natomiast w przypadku projektów Nr: 2, 3, 10, 12, 13, 15 i 16 - zgodnie z informacjami podmiotów realizujących, do tej pory nie udało się znaleźć dofinansowania lub wystarczającej ilości środków własnych na realizację projektu. Podmioty realizujące monitorują możliwe źródła finansowania w celu rozpoczęcia projektu. W stosunku do tych projektów nie ogłaszano konkursów.

Projekty realizowane przez Urząd w ramach *Programu* zostały ujęte w budżecie miasta Krosna:

- projekt nr 6 – *Wspieranie działań prewencyjnych Policji w Krośnie*, Uchwała z dnia 31 sierpnia 2018 r.⁸² w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2018 r., Uchwała z dnia 19 października 2018 r.⁸³ w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2018 r.

- projekt nr 8 - *Rewitalizacja obiektów użyteczności publicznej w celu nadania im nowej funkcji społecznej*, Uchwała z dnia 13 września 2018 r.⁸⁴ w sprawie Zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Krosna, Uchwała z dnia 27 lutego 2019 r.⁸⁵ w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Krosna,

- projekt nr 9 - *Modernizacja zabytkowego dworca PKP na potrzeby funkcjonowania Etnocentrum Ziemi Krośnieńskiej*, Uchwała Rady Miasta Krosna z dnia 28 kwietnia 2017 r.⁸⁶ w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Krosna, Uchwała z dnia 28 września 2018 r.⁸⁷ w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Krosna,

- projekt nr 11 - *Budowa boiska treningowego przy ul. Legionów w Krośnie*, Uchwała z dnia 31 sierpnia 2016 r.⁸⁸ w sprawie wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązania na realizację zadania „Budowa boiska trawiastego przy ul. Legionów w Krośnie”, Uchwała z dnia 29 grudnia 2016 r.⁸⁹, Uchwała z dnia 28 lutego 2017 r.⁹⁰ w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2017 r.,

- projekt nr 14 – *Żłobek Miejski w Krośnie*, Uchwała z dnia 28 czerwca 2018 r.⁹¹ w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do realizacji projektu.

- projekt nr 17 - *Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości na terenie Gminy Miasto Krosno*, Uchwała z dnia 26 stycznia 2018 r.⁹² w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2018 rok, Uchwała z dnia 26 stycznia 2018 r.⁹³ w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Krosna.

Projekty Nr 7 (szacunkowy termin realizacji 2019 - 2020), Nr 12 (szacunkowy termin realizacji 2018 - 2019) i Nr 13 (szacunkowy termin realizacji 2017 - 2018) które mają być zrealizowane przez Urząd - nie powiązano z długoletnią prognozą finansową, wieloletnim planem inwestycyjnym o których mowa w art. 226 do art. 232 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁹⁴.

(akta kontroli str. 290 – 298, 884 – 886, 888 - 890)

Prezydent stwierdził, iż *Program ujmuje jedynie fiszki projektowe, gdzie podane są projekty planowane do realizacji w różnych latach i jedynie szacunkowe koszty ich realizacji. Środki na realizację projektów wprowadza się do budżetu Miasta na dany rok budżetowy lub do Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Krosna najwcześniej na etapie składania wniosku w ramach konkretnego naboru wniosków do dofinansowania. Dopiero na tym etapie można określić szczegółowo zakresy rzeczowe oraz koszty projektów.*

NIK wskazuje, iż ramy finansowe poszczególnych projektów rewitalizacyjnych zostały określone w Programie. Zgodnie z harmonogramem naboru wniosków zaplanowano do złożenia na rok 2019 r. Również ustawa o rewitalizacji przewiduje

⁸² Nr LXII//18.

⁸³ Nr LXVI//1499/18.

⁸⁴ Nr LXII//1437/18.

⁸⁵ Nr VII/165/19.

⁸⁶ Nr XLII/923/1.

⁸⁷ Nr LXV//1470/1828.

⁸⁸ Nr XXXII/622/16.

⁸⁹ Nr XXXVIII/774/16.

⁹⁰ Nr XL/861/17.

⁹¹ Nr LX/1371/18.

⁹² Nr LV/1254/18.

⁹³ Nr LV/1255/18.

wprowadzenie danych do wieloletniej prognozy finansowej na podstawie treści programu rewitalizacji. Zatem brak bardziej szczegółowych danych dotyczących przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie wykluczał ich ujęcia w wieloletniej prognozie finansowej.

(akta kontroli str. 290 – 298)

3.

W ramach wdrażania *Programu* zaangażowano do tej pory następujące podmioty, które zgłosiły fiszki projektowe do Programu:

- w zrealizowanych projektach nr 4 i 5 - Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie,
- w zrealizowanym projekcie nr 6 - Komenda Miejska Policji w Krośnie,
- w realizowanym projekcie nr 8 - Cech Rzemiosł Różnych w Krośnie, Muzeum Podkarpackie w Krośnie,
- w realizowanym projekcie nr 14 - Żłobek Miejski w Krośnie,

Ponadto do realizacji projektów zaangażowano interesariuszy *Programu* tj.:

- w zrealizowanym projekcie nr 6 - Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego, szkoły na terenie Miasta Krosno – zaproszenia do realizacji projektu oraz spotkania informacyjne były organizowane przez Gminę,
- w realizowanym projekcie nr 8 - Rada Dzielnicy – poprzez korespondencję oraz przekazywanie informacji poprzez spotkań w Dzielnicy,
- w realizowanym projekcie nr 14 – rodzice dzieci uczęszczających do Żłobka, rodzice byli zapraszani do zgłaszania dzieci zarówno poprzez plakaty informacyjne, jak i informacje na stronach internetowych,
- w realizowanym projekcie nr 17 – Krośnieński Inkubator Technologiczny Krintech Sp. z o.o.

Ponadto wszyscy interesariusze mieli bieżący dostęp do informacji udostępnionych na stronie internetowej Urzędu Miasta Krosna – www.krosno.pl w zakładce „Program Rewitalizacji Miasta”. Na etapie wdrażania *Programu* (od momentu akceptacji ostatecznej wersji oraz wpisu do wykazu programów rewitalizacji) uznawano, że najistotniejszym na tym etapie jest rozpowszechnianie informacji wśród podmiotów, które mogą uzyskać wsparcie o możliwości składania projektów w bieżących konkursach np. RPO WP – działanie 6.3. Urząd przekazywał informacje o możliwości dofinansowania do potencjalnych interesariuszy oraz monitorował możliwość pozyskania środków. Forum lokalne składa się ono z przedstawicieli różnych instytucji działających w Mieście Krośnie oraz mieszkańców, zaproszonych i dobrowolnie uczestniczących w spotkaniach chcących mieć wpływ na działania rewitalizacyjne realizowane w Krośnie. Forum stanowi w tym przypadku pierwszy kontakt z mieszkańcami, gdyż jego uczestnicy mają na co dzień kontakt z mieszkańcami i znają potrzeby poszczególnych grup społecznych np. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie lub Radni poszczególnych dzielnic i osiedli. Mieszkańcy mogli sami zgłaszać swoje uwagi za pośrednictwem przedstawicieli forum lub bezpośrednio do Urzędu. Jest to forma konsultacji społecznych, w których każdy chętny mieszkaniec Krosna może wyrazić swoją opinię lub przedstawić propozycję działań. Forum pełni rolę doradczą, uzupełniającą zarówno na etapie decyzyjnym jako opiniodawca jak i na poziomie wdrożeniowym jako opiniodawca, składający propozycję różnego rodzaju działań rewitalizacyjnych, jego członkowie mają również za zadanie rozpowszechnianie informacji na temat procesu rewitalizacji społecznej prowadzonej przez Miasto Krosno.

4.

W latach 2017 - 2019 na realizację projektów rewitalizacyjnych wydatkowano łącznie 25.795.053 zł.

Środki poniesione na realizację 4 projektów zakończonych wynosiły 5.055.122,38 zł z tego na:

- projekt nr 4 – łącznie 2.796.036,00 zł, całość w 2018 r.,
- projekt nr 5 – 1.608.998,00 zł, całość w 2018 r.,
- projekt nr 6 - łącznie 162.243,66 zł, całość w 2018 r.;
- projekt nr 11 łącznie 487.844,62 zł, całość w 2017 r.;

Środki poniesione na projekty będące w trakcie realizacji wg stanu na dzień zakończenia niniejszej kontroli wynosiły na:

- projekt nr 8 łącznie 788.087,07 zł, całość w 2018 r.;
- projekt nr 9 - łącznie 19.736.482,24 zł, z tego w 2017 r. – 172.544,40 zł, w 2018 r. - 126.690,00 zł, w 2019 r. – 19.437.247,84 zł;
- projekt nr 14 łącznie 215.362,10 zł, z tego w 2018 r. – 192.147,88 zł i w 2019 r. – 23.214,22 zł.

Ponadto w przypadku projektu nr 17 podpisano umowę na jego realizację i nie poniesiono dotychczas żadnych kosztów na jego realizację.

Ponadto wydatkowano środki na: opracowanie dokumentacji aplikacyjnej w ramach składania wniosku na projekt nr 8 – wydano 22.017,00 zł koszty ponieśli partnerzy projektu (zgodnie z porozumieniem z dnia 29 stycznia 2018 r.⁹⁵ Urząd poniósł koszt związany z opracowaniem fiszki projektu partnerskiego w ramach projektu nr 8 – 1.123,00 zł oraz część kosztów opracowania studium wykonalności tj. 6 964,67 zł, pozostałe koszty opracowania studium wykonalności poniosło Muzeum Podkarpackie w Krośnie tj. 13.929,33 zł. Fiszka projektowa została opracowana zgodnie z umową z dnia 7 lutego 2018 r.⁹⁶, natomiast studium wykonalności projektu zostało opracowane zgodnie z umową z dnia 8 marca 2018 r.⁹⁷ Projekt został wybrany do dofinansowania w ramach naboru wniosków w działaniu 6.3. RPO WP 2014-2020 (wnioskowana kwota dofinansowania: 7.784.246,42 zł. - wynikająca z wniosku o dofinansowanie).

Urząd nie ponosił kosztów zarządzania *Programem*.

(akta kontroli str. 886 - 896)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W odniesieniu do trzech projektów rewitalizacyjnych, dla których podmiotem realizującym jest Gmina Miasto Krosno, nie pozyskano środków umożliwiających ich realizację zgodnie z założeniami określonymi w harmonogramie realizacji. Realizacja projektu nr 13 miała zakończyć się w 2018 r., natomiast projekty nr 12 i 15 zaplanowane były do realizacji od 2018 r.

(akta kontroli str. 290 – 298, 884 – 886, 888 - 890)

⁹⁵ Nr RI.041.55.2.2018.G,

⁹⁶ Nr RI.041.55.2.2018.G/część I.

⁹⁷ Nr RI.041.55.2.2018.G/część II.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, iż w Mieście rozpoczęto proces wdrażania i zarządzania Programem, który realizowany był przez *Zespół do spraw rewitalizacji*, powołany przez Prezydenta, przy udziale Forum Lokalnego i interesariuszy. Zrealizowano 4 spośród 17 zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych, a 4 kolejne były w trakcie realizacji. Wśród pozostałych 9 projektów rewitalizacyjnych w przypadku 3 projektów, dla których podmiotem realizującym jest Gmina Miasto Krosno, nie pozyskano środków umożliwiających ich realizację zgodnie z założeniami określonymi w harmonogramie realizacji, przy czym jeden z nich powinien zostać zakończony w 2018 r., a kolejne dwa należało rozpocząć w 2018 r.

OBSZAR

3. Efekty prowadzonej rewitalizacji

Opis stanu faktycznego

1.

Do czasu zakończenia niniejszej kontroli zakończono 4 projekty, z czego: 3 projekty podstawowe społeczne i jeden podstawowy infrastrukturalny. Spośród zakończonych projektów podstawowych społecznych dwa projekty (Nr 4 i 5) zrealizowane zostały przez Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie. W ramach projektu nr 4 *Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie krośnieńskim zielone z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych*, przeszkolono 9 osób z obszaru rewitalizacji. W ramach projektu Nr 5 *Aktywizacja osób powyżej 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie krośnieńskim*, przeszkolono 8 osób z obszaru rewitalizacji. Zakończony podstawowy społeczny projekt Nr 6 *Wspieranie działań prewencyjnych Policji w Krośnie „Bezpieczeństwo na przejściach dla pieszych w Mieście Krośnie”* został zrealizowany przez Komendę Miejską Policji w Krośnie i Urząd. W ramach projektu wykonano modernizację przejścia dla pieszych na ul. Bema, przeprowadzono warsztaty z zakresu zachowania bezpieczeństwa w ruchu drogowym wśród uczniów wszystkich szkół podstawowych, III klas gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych w mieście Krośnie. Ponadto przeprowadzono konkurs na wykonanie plakatu pn.: „*Jestem rozważny na przejściach dla pieszych*”. W ramach zakończonego projektu podstawowego infrastrukturalnego Nr - 11 *Budowa boiska treningowego przy ul. Legionów w Krośnie* realizowanego przez Urząd, powstało boisko piłkarskie o nawierzchni trawiastej, wyposażone w system nawadniania. W każdym wykonanym projekcie zrealizowano zakładane wskaźniki produktu i rezultatu.

W dniu 20 marca 2019 r. dokonano oględzin projektu nr 11 *Budowa boiska treningowego przy ul. Legionów w Krośnie*. Lokalizacja: W wyniku oględzin stwierdzono, iż ustalenia infrastrukturalne zawarte w *Programie* znajdują potwierdzenie w rzeczywistości.

(akta kontroli str. 808 – 828, 887)

2.

Zgodnie z zapisami § 62a ust. 6 pkt. 13) *Regulaminu Organizacyjnego Urzędu*⁹⁸ - Wydział Rozwoju Miasta i Obsługi Inwestorów – odpowiada za opracowywanie zmian i monitoring realizacji *Programu*.

Zgodnie z ramowym harmonogramem realizacji *Programu* pierwsze sprawozdanie z realizacji projektów miało zostać sporządzone w styczniu 2019 r. Sprawozdanie zostało zatwierdzone z datą 11 marca 2019 r. przez Zastępcę Prezydenta.

⁹⁸ Zarządzenie nr 40/11 Prezydenta z dnia 31 stycznia 2011 r.

Sprawozdanie zawiera informacje odnośnie osiągniętych wartości wskaźników monitorowania *Programu*, informację odnośnie stanu realizacji poszczególnych projektów, prognozę realizacji założeń *Programu* w kolejnym okresie sprawozdawczym, informację na temat promocji *Programu*, sprawności realizacji oraz napotkanych problemów. Sprawozdanie opracowane zostało na podstawie zebranych dokumentów źródłowych tj. danych statystycznych odnośnie monitorowanych wskaźników oraz danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów ujętych w *Programie*.

(akta kontroli str. 194 – 195, 844 – 871, 880)

Naczelnik stwierdziła, iż *pierwsze sprawozdanie z realizacji projektów miało pierwotnie zostać sporządzone w styczniu 2019 r., a zostało sporządzone w marcu 2019 r. ze względu na fakt, iż część danych otrzymaliśmy dopiero 31 stycznia 2019 r. (dane z Komendy Miejskiej Policji w Krośnie) sporządzenie odpowiedniego zestawienia mogło nastąpić dopiero w lutym 2019 r. Ponadto termin sporządzenia sprawozdania wynika jedynie z harmonogramu zawartego w Programie, który może ulegać zmianie. A jego przesunięcie w obrębie kwartału nie będzie miało negatywnego wpływu na realizację Programu. Sprawozdanie zostało przedstawione do akceptacji naczelnika Wydziału Rozwoju Miasta i Obsługi Inwestorów w dniu 19 lutego 2019 r. Naczelnik przedstawiła uwagi do sprawozdania, które zostały wprowadzone i sprawozdanie zostało podpisane w dniu 28 lutego 2019 r. Następnie sprawozdanie zostało przesłane do przedstawicieli Forum Lokalnego w celu zapoznania się i wniesienia ewentualnych uwag. W związku z brakiem uwag sprawozdanie zostało ostatecznie przyjęte przez Zastępcę Prezydenta Miasta Krosna w dniu 11 marca 2019 r. Przy najbliższej aktualizacji Programu przyjęty harmonogram zostanie zweryfikowany w odniesieniu do terminów opracowywania sprawozdań. W związku z często wydłużającym się terminem nadsyłania informacji niezbędnych do monitorowania przez poszczególne instytucje i koniecznością skonsultowania treści sprawozdania z Forum Lokalnym.*

(akta kontroli str. 872 – 873)

W *Sprawozdaniu* tym zaniechano wyliczenia wymaganych *Programem* wskaźników dotyczących:

- ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania,
- udziału dzieci w wieku do 3 lat w ludności w wieku przedprodukcyjnym według faktycznego miejsca zamieszkania,
- udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania.

Jako przyczynę podano, że: *ze względu na brak możliwości zebrania danych w odniesieniu do wieku poszczególnych osób zamieszkających na obszarze rewitalizacji w bieżącym okresie, dane te zostaną przedstawione na koniec okresu monitorowania Programu.*

(akta kontroli str. 858 – 871)

Prezydent w odpowiedzi na pytanie dlaczego w *Sprawozdaniu z realizacji Programu za lata 2016 – 2018 r.* nie wykazano na dzień sprawozdania wszystkich wymaganych wskaźników do Celu 1, stwierdził, iż *pismem z dnia 15 stycznia 2019 r. Wydział Rozwoju Miasta i Obsługi Inwestorów zwrócił się do Wydziału Spraw Obywatelskich o przekazanie danych dotyczących roku urodzenia każdego mieszkańca obszaru rewitalizacji w podziale na poszczególne ulice. W odpowiedzi otrzymano pismo z dnia 24 stycznia 2019 r., w którym znajdowała się jedynie liczba osób mieszkających na danej ulicy. Ze względu na brak technicznych możliwości*

wyodrębnienia pozostałych danych w tak krótkim czasie uznano, iż trzy wskaźniki odnoszące się do Celu 1 będą monitorowane w terminie późniejszym. Ze względu na zaistniały problem z pozyskaniem danych Urząd dokona weryfikacji terminów prowadzenia procesu monitoringu przy najbliższej aktualizacji Programu. Aktualizacja planowania jest w I półroczu 2019 r.

(akta kontroli str. 290 – 298)

Naczelnik stwierdziła, iż jak wynika z analizy wskaźników na obszarze rewitalizacji zanotowano efekty w postaci: spadku liczby osób długotrwale bezrobotnych z 358 osób na koniec grudnia 2014 r. do 116 osób na koniec grudnia 2018 r., spadku liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z 1.023 osób na koniec grudnia 2014 r. do 900 osób na koniec grudnia 2018 r., spadku liczby przestępstw z 241 na koniec grudnia 2014 r. do 228 na koniec grudnia 2018 r. Wzrosła liczba podmiotów gospodarczych 1823 na koniec grudnia 2014 r. do 1.971 na koniec grudnia 2018 r., oraz organizacji pozarządowych 52 na koniec grudnia 2014 r. do 77 na koniec grudnia 2018 r. Z informacji od realizatorów projektów wynika, że w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. 17 osób z obszaru rewitalizacji uzyskało nowe kwalifikacje. W okresie od września do grudnia 2018 r. zorganizowano 10 szkoleń. Łącznie do tej pory z efektów realizacji projektów skorzystało 3.491 osób.

(akta kontroli str. 883)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Sprawozdanie z realizacji Programu za lata 2016 – 2018 r. sporządzono ponad miesiąc po terminie określonym w Programie. W sprawozdaniu tym zaniechano wyliczenia wymaganych Programem 3 wskaźników. NIK wskazuje, iż gromadzenie na bieżąco danych obejmujących monitoring realizowanych działań, wyeliminuje sytuację braku danych niezbędnych do sporządzenia pełnego sprawozdania.

(akta kontroli str. 290 – 298, 858 – 873)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, iż w wyniku dotychczasowej realizacji Programu można było wskazać na pierwsze pojedyncze efekty realizacji. W ramach zrealizowanych projektów miękkich zorganizowano szkolenia dla osób bezrobotnych oraz przeprowadzono warsztaty z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym wśród uczniów szkół. W wyniku realizacji przedsięwzięcia infrastrukturalnego wybudowano boisko piłkarskie. Realizacja powyższych projektów zwłaszcza miękkich mogła mieć pozytywny wpływ na sytuację, która uległa poprawie w 2018 r. w porównaniu ze stanem na koniec 2014 r. NIK wskazuje jednak, iż dotychczasowy sposób prowadzenia monitoringu nie zapewni dokonania obiektywnej oceny realizacji Programu i wprowadzania w odpowiednim czasie właściwych zmian w tym dokumencie.

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, wnosi o:

Wnioski

1. Zapewnienie postanowień umownych umożliwiających dokonywanie rzetelnego odbioru zleconych zadań/opracowań.
2. Zapewnienie bieżącego dochodzenia należności z tytułu kar umownych.
3. Zapewnienie przyjęcia gminnego programu opieki nad zabytkami, do czego zobowiązuje art. 87 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.
4. Podjęcie działań mających na celu pozyskanie środków i realizację pozostałych projektów podstawowych i uzupełniających ujętych w *Programie*, celem osiągnięcia zakładanych wskaźników i efektów rewitalizacji.
5. Dostosowanie wskaźników monitorujących proces rewitalizacji do możliwości pozyskiwania danych w okresach umożliwiających dokonywanie bieżącej oceny tego procesu.
6. Terminowe i właściwe sporządzanie rocznych sprawozdań monitoringowych z realizacji *Programu* w kolejnych latach 2019-2020, w tym dokonywanie szczegółowych wyliczeń wszystkich założonych celów i wskaźników.

Uwagi

Ze względu na ustalenia kontroli, w tym stwierdzone nieprawidłowości, w szczególności związane z tym, że w odniesieniu do 3 projektów rewitalizacyjnych, dla których podmiotem realizującym jest Gmina Miasto Krosno, nie pozyskano środków umożliwiających ich realizację zgodnie z założeniami określonymi w harmonogramie realizacji NIK wskazuje, iż zasadnym byłoby przeprowadzenie analizy treści Programu i dokonanie ich odpowiedniej aktualizacji, z uwzględnieniem zwłaszcza uwag otrzymanych z Urzędu Marszałkowskiego, bieżącej sytuacji społeczno-gospodarczej Miasta, w szczególności istniejących potrzeb i faktycznych możliwości ich realizacji.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, 14 maja 2019 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

Mariusz Twardowski
Główny specjalista k.p.

/.../

/.../

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał:

Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli
w Rzeszowie
Wiesław Motyka

/.../